University of Niš
Faculty of Philosophy
18105 Niš · Ćirila i Metodija 2 · P.O. Box 91
Phone +381 18 514 312 · Dean's office: + 381 18 514 311
Fax: +381 18 514 310 · e-mail: info@filfak.ni.ac.rs

Универзитет у Нишу
Филозофски факултет
18105 Ниш · Ћирила и Методија 2 · Пош. фах 91
Телефон-централа: (018) 514 312 · Деканат: (018) 514 311
Факс: (018) 514 310 · имејл: info@filfak.ni.ac.rs

www.filfak.ni.ac.rs

ИЗВЕШТАЈ О САМОВРЕДНОВАЊУ И ОЦЕЊИВАЊУ КВАЛИТЕТА СТУДИЈСКОГ ПРОГРАМА ОСНОВНИХ АКАДЕМСКИХ СТУДИЈА РУСКОГ ЈЕЗИКА И КЊИЖЕВНОСТИ

Ниш, септембар, 2026.

I ПРОЦЕНА ИСПУЊЕНОСТИ СТАНДАРДА

I ОСНОВНИ ПОДАЦИ О ДЕПАРТМАНУ

Назив департмана: Департман за руски језик и књижевност

Назив самосталне високошколске установе: Универзитет у Нишу

Назив високошколске установе: Филозофски факултет у Нишу

Образовно научно поље: Друштвено-хуманистичке науке

Научна област: Филолошке науке

Уже научне области: Руски језик, Руска књижевност и култура

Адреса: Ћирила и Методија бр. 2, 18 000 Ниш

Департман за руски језик и књижевност представља организациону јединицу Филозофског факултета у Нишу у оквиру које се студентима омогућава да стекну научно-стручна и апликативна знања из области руског језика, књижевности и културе.

Историјат департмана

Департман је основан као студијска група под првобитним називом Славистика са балканистиком на основу Одлуке бр. 271/1-3 Наставно-научног већа Филозофског факултета од 19. јула 2000. године и Одлуке бр. 8/0-01-007/00-003 Наставно-научног већа Универзитета у Нишу од 27. јула 2000. године, којом је дата сагласност на наставне планове новооснованих студијских група на Филозофском факултету у Нишу. Настава на основним студијама почела је 1. октобра 2000. године према усвојеном наставном плану, који је предвиђао изучавање руског језика и руске књижевности у четворогодишњем трајању, а од балканских језика, обавезно изучавање грчког и једног јужнословенског језика: бугарског или македонског (по избору) у двогодишњем трајању. Крајем академске 2001/2002. год. студијска група је преименована у Студијску групу за Руски језик и књижевност.

Наставно особље

На самом почетку у радном односу са пуним радним временом група је имала једног редовног професора, који је био и први Управник Студијске групе, проф. др Драгољуб Величковић, а асистент је била Виолета Џонић (сада ванредни професор за ужу научну област русистичка лингвистика). Као ангажовани сарадници у то време

наставу су изводили: проф. др Предраг Пипер, редовни професор Филолошког факултета у Београду, мр Ирина Антанасијевић, виши лектор Филолошког факултета у Косовској Митровици, мр Вера Борисенко, виши лектор Филолошког факултета у Београду, Клаудија Тасић, лектор за македонски језик, Атханасиос Бинтас, лектор за грчки језик, Ценка Иванова, лектор за бугарски језик.

Крајем академске 2001/2002. год. у радни однос примљени су нови наставници и сарадници. То су били: проф. др Надежда Лаиновић-Стојановић, дотадашњи наставник руског језика на Електронском факултету у Нишу, која је школске 2002/03. и 2003/04. била Управник студијске групе, доц. др Ирина Антанасијевић, професор руске књижевности и културе (сада редовни професор Филолошког факултета Универзитета у Београду), мр Дејан Марковић, у звању лектора (сада редовни професор за ужу научну област русистичка лингвистика, а такође и Управник Департмана у периоду од 2011-2017), мр Живојин Трајковић, у звању вишег предавача (за извођење наставе руског језика на другим департманима) и Тамара Костић-Пахноглу, предавач за грчки језик. Поред наведених наставника, као лектори страних језика радили и др Ристо Бонцолов (за бугарски језик), Михаил Харлицки, Зоја Попова, Викторија Строило, Ана Митрофанова, Татјана Матјушкина (за руски језик), др Стратигопоулос Димостенис (за грчки језик).

На Департману за Руски језик и књижевност, поред стално запослених, наставу су изводили ангажовани наставници са других факултета, међу којима су били: проф. др Зоран Божовић, проф. др Богољуб Станковић, проф. др Радмило Маројевић, сва тројица са Филолошког факултета у Београду, проф. др Лариса Раздобудко-Човић и проф. др Абдулах Мушовић, обоје са Филозофског факултета у Косовској Митровици, проф. др Марија Стефановић са Филозофског факултета у Новом Саду, проф. др Драган Копривица са Катедре за руски језик и књижевност Филозофског факултета у Никшићу.

Успешан рад Департмана огледа се и у томе што добар део дипломираних студената уписује постдипломске студије и добија научни степен доктора филолошких наука. Департман се поноси својим првим студентима, који сада као наставници чине већи део наставног особља нашег Департмана: проф. др Велимир Илић, проф. др Јелена Лепојевић (садашња управница Департмана), доц. др Маја Вељковић, доц. др Ненад Благојевић, док две студенткиње раде на Департману у звању асистента: мср Емилија Николић и мср Милица Ђорђевић.

Департман успешно остварује међународну научну и стручну сарадњу са руском државном агенцијом за сарадњу у области високог образовања „Россотрудничество“, као и билатералну сарадњу са Белгородским државним технолошким универзитетом „Шухов“, Кемеровским државним институтом културе, Државним универзитетом у Нижњем Новгороду „Н. И. Лобачевски“, Великотрновским универзитетом у Бугарској, а у плану је даљи развој сарадње са европским високошколским институцијама. Резултат ове сарадње је размена студената, постдипломаца и гостујућих професора,

што је допринело томе да студенти нашег факултета редовно учествују у академској размени, док студенти из Русије долазе на усавршавање српског језика код нас. Активна сарадња остварује се и у виду предавања гостујућих професора.

Са руским центром за науку и културу Руски дом Споразум о сарадњи потписан је 2021. године.

Наставници и сарадници Департмана посебну пажњу посвећују организацији научних скупова, учешћу на скуповима у земљи и иностранству и објављивању радова у научним зборницима и часописима. Важно место у научно-стручном раду припада објављивању уџбеничке, приручне и методичке литературе. Научна сарадња се остварује и са факултетима у нашој средини. Тако су наставници Департмана за руски језик и књижевност написали четири универзитетска уџбеника за студенте физике, студенте биологије и екологије Природно-математичког факултета, као и за студенте Економског и Правног факултета Универзитета у Нишу.

На Департману за руски језик и књижевност изводи се настава на сва три нивоа студија: ОАС руског језика и књижевности, МАС руског језика и књижевности и ДАС страних филологија.

II ПРОЦЕНА ИСПУЊЕНОСТИ СТАНДАРДА

Стандард 4: Квалитет студијског програма

Квалитет студијског програма се одређује у односу на његову структуру и садржај, као и у односу на заснованост његових циљева и радно оптерећење студената. Незаобилазни парамтери су и исходи и стручност које програм обезбеђује студентима, а о којима се прикупљају повратне информације од одговарајућих друштвених институција.

Опис

Мастер академске студије на Департману за руски језик и књижевност изводе се од академске 2015/2016. године, а њихова друга акредитација обављена је 2021. године. Програм траје једну годину, односно два семестра, и носи укупно 60 ЕСПБ бодова. Од тог броја, 30 бодова односи се на наставне предмете, док је преосталих 30 бодова намењено изради мастер рада. По завршетку студија стиче се академско звање мастер филолог за руски језик и књижевност.

На мастер академске студије руског језика и књижевности могу се уписати кандидати који су завршили четворогодишње основне академске студије руског језика и књижевности и стекли 240 ЕСПБ бодова. Право уписа имају и они који су завршили основне академске студије из области друштвено-хуманистичких наука са 240 ЕСПБ

бодова, под условом да положе прописани диференцијални испити из следећих области: фонологија руског језика, творба речи руског језика, морфологија руског језика, лексикологија руског језика, синтакса руског језика, руска књижевност XVIII, XIX, XX века и савремена руска књижевност. Сви наведени подаци се налазе на сајту Факултета (https://www.filfak.ni.ac.rs/studije/master/ruski).

Након стицања академског назива мастер филолог, студент добија могућност уписивања на докторске академске студије, које од 2021. године према новој акредитацији добијају назив ДАС стране филологије. Настава у оквиру мастер академских студија реализује се на српском и руском језику. Ове студије имају за циљ да студентима омогуће стицање ужих стручних знања и вештина неопходних како за успешније и квалитетније обављање професионалних активности, тако и за наставак академског усавршавања и бављење научноистраживачким радом у области русистике.

Основни циљеви студијског програма су стицање адекватних уже-стручних знања и вештина неопходне како за квалитетнији и успешнији рад у струци, тако и за даље академско образовање и научно-истраживачки рад. Специфични циљеви студијског програма су:

1. увећање и продубљивање теоријско-методолошких, научних и стручних знања студента из области русистичке лингвистике, науке о књижевности и студија културе; оспособљавање за самостално обављање послова у образовању у области руског језика, руске књижевности и културе;
2. оспособљавање студента за самостални истраживачки рад на вишем нивоу кроз рад на развоју вештина критичког мишљења, аналитичности, синтетичког закључивања, и активног односа према себи и другима у процесу образовања, како у академском тако и професионалном окружењу;
3. овладавање техничким аспектима израде и писања научног рада, као и развијање способности за критичко вредновање научне и стручне литературе из барем једне од области покривених студијским програмом: русистичке лингвистике, студија руске књижевности и културе, превођења и пословне кореспонденције;
4. усмеравање студента ка развоју способности самоевалуације и ауторефлексије, као и даљи развој свести о неопходности доживотног интелектуалног и професионалног усавршавања; развијање индивидуалних способности студената које могу допринети њиховом квалитетнијем професионалном раду и њиховом даљем образовању у академском и научноистраживачком окружењу у области русистике.

Сви наведени циљеви усклађени су са стратешким и образовним циљевима Филозофског факултета Универзитета у Нишу, односно високошколске установе у оквиру које се студијски програм реализује. По окончању овог нивоа студија, очекује се да студенти стекну компетенције у складу са релевантним дескрипторима квалификација за одговарајући циклус високог образовања, те се од њих очекује да:

1. примењују напредна научна и стручна знања и користе савремене методе научноистраживачког рада у понуђеним областима руске лингвистике, књижевности и културе;
2. критички анализирају и тумаче језичке, књижевне и културне феномене, изводе синтетичке закључке и аргументовано износе ставове, уз ефикасну професионалну комуникацију и сарадњу;
3. спроводе самоевалуацију и ауторефлексију сопственог рада, те планирају и реализују континуирано професионално усавршавање у складу са принципима целоживотног учења;
4. наставе академско образовање на докторским студијама у области филолошких наука;
5. примењују развијене индивидуалне и професионалне компетенције у академском, образовном и научноистраживачком окружењу, доприносећи његовом даљем унапређењу.

Континуирано осавремењивање студијског програма остварује се кроз развијену сарадњу са универзитетима у Руској Федерацији, која доприноси усклађивању наставних садржаја са савременим академским и научним токовима.

Структура студијског програма мастер академске студије руског језика и књижевности је сачињена од обавезних и изборних предмета, педагошке праксе и израде мастер рада. У првом семестру реализују се два обавезна предмета (Техника научног рада и Педагошка пракса I) и четири изборна предмета, док се у другом семестру реализује обавезна Педагошка пракса II, Студијски истраживачки рад и писање Мастер рада. Овако структурисан студијски програм омогућава студентима континуирано и благовремено извршавање предиспитних и испитних обавеза, те стицање одговарајућег академског звања – мастер филолог за руски језик и књижевност – у предвиђеном року од једне године.

За сваки предмет наставник благовремено и детаљно упознаје студенте са садржајем, циљевима и очекиваним исходима учења. Студентима су унапред доступне информације о предиспитним и испитним обавезама, као и о критеријумима и начину оцењивања. Систем оцењивања на мастер академским студијама заснива се на моделу бодовања већ примењеним на основним академским студијама. Укупан број поена износи 100, при чему се поени остварују кроз реализацију предиспитних активности и полагање завршног испита:

- за остварени број поена од 0 до 50 студент добија оцену 5 (пет);
- за остварени број поена од 51 до 60 студент добија оцену 6 (шест);
- за остварени број поена од 61 до 70 студент добија оцену 7 (седам);
- за остварени број поена од 71 до 80 студент добија оцену 8 (осам);
- за остварени број поена од 81 до 90 студент добија оцену 9 (девет);
- за остварени број поена од 91 до 100 студент добија оцену 10 (десет).

Мапирање предмета показује обухваћеност сваког програмског исхода у оквиру обавезних и изборних предмета студијског програма мастер академских студија руског језика и књижевности.

Обавезни предмет Техника научног рада носи 6 ЕСПБ бодова, док други обавезни предмет, Педагошка пракса I, доноси 3 ЕСПБ бода. Осим ових предмета, студент је дужан да одабере по два предмета из два изборна блока. Сваки изборни предмет носи по 6 ЕСПБ, чиме се у првом семестру остварује, у свеукупном збиру, 33 ЕСПБ бодова.

У понуди су следећи изборни предмети:

Изборни блок 1: Лингвистичка анализа текста, Пословни руски језик, Лингвистички проблеми превођења руских књижевних текстова, Методологија лингвистичких истраживања, Дидактика.

Изборни блок 2: Руска класика као систем, Руска књижевна критика, Руска књижевност и филм, Руска емиграција, Психологија образовања.

У другом семестру предмет Педагошка пракса II носи 3 ЕСПБ, Студијски истраживачки рад 9, а Мастер рад 15 ЕСПБ, што представља још 27 ЕСПБ, те у укупном збиру бодова 60 ЕСПБ.

Студијски програм мастер академских студија руског језика и књижевности на Филозофском факултету Универзитета у Нишу усклађен је са савременим научним и стручним програмима сродног профила на следећим високошколским установама у оквиру европског образовног простора:

1. Пловдивски Пловдивски универзитет „Пасиј Хилендарски“, Бугарска, Филолошки факултет, Руска филологија: https://rusfil.slovo.uni-plovdiv.bg/?page_id=1148
2. Универзитет Црне Горе, Филолошки факултет, студијски програм Руски језик и књижевност: https://www.ucg.ac.me/studprog/23/3/1/2019-ruski-jezik-i-knjizevnost-2017
3. Универзитет „Св. Кирил и Методиј“, Скопље, Северна Македонија, Филолошки факултет „Блаже Конески“, одсек Славистика: https://flf.ukim.edu.mk/wp-content/uploads-

Поред тога, Департман за руски језик и књижевност омогућава студентима активно учешће у програмима међународне мобилности, пре свега у сарадњи са руском државном агенцијом за промоцију руског језика у иностранство *Россотрудничество*, чиме се подстиче академска размена, интеркултурално искуство и усавршавање језичких компетенција у аутентичном окружењу. Иако је сарадња била прекинута за време пандемије, а затим и отежана политичким приликама у РФ, може се рећи да Департман остварује континуирану сарадњу са три универзитета у Руској

Федерацији: (1) Универзитет у Белгороду „В. Г. Шухов“ (Белгородский государственный технологический университет имени В. Г. Шухова), (2) Универзитет у Нижњем Новгороду „Н. И. Лобачевски“ (Нижегородский государственный университет имени Н. И. Лобачевского), (3), Кемеровски државни институт културе (Кемеровский государственный институт культуры (КемГИК).

Број ЕСПБ бодова за сваки предмет на мастер академским студијама руског језика и књижевности утврђује се на основу укупног радног оптерећења студента неопходног за савладавање програмских садржаја. Радно оптерећење исказује се у укупном броју сати рада, при чему један ЕСПБ бод одговара оптерећењу од 25 до 30 сати. Тако, на пример, предмет вреднован са 6 ЕСПБ бодова подразумева укупно ангажовање студента од приближно 150 до 180 сати (у просеку 162 сата). Ово обухвата различите облике рада: наставу коју непосредно реализују наставници (предавања и вежбе), самостално учење, припрему и израду семинарских и других задатака, припрему за полагање испита и друге академске активности.

Начин израчунавања и описивања радног оптерећења се може илустровати на примеру изборног предмета Лингвистички проблеми превођења руских књижевних текстова из изборног блока 1. Уколико се предмет реализује са недељним фондом од 2 часа предавања и 2 часа вежби (укупно 4 часа недељно), студент током семестра проведе 60 сати у непосредној настави (4 часа x 15 недеља), док се преостали део оптерећења, од око 102 сата, односи на самостални рад и друге облике академског ангажовања (читање литературе, прикупљање материјала и израду самосталног истраживачког рада, припрему презентације). У наведеном примеру, оптерећење студената у оквиру 102 сата самосталног рада не подразумева обим литературе већи од 522 странице, у складу са европским стандардима, према којима се за један сат рада предвиђа највише до шест страница литературе (102 x 6 = 612). Обавезна литература за наведени предмет је следећа: Р. Маројевић. Лингвистика и поетика превођења (међусловенски превод). Научна књига. Београд, 1989. (7-139, ук. 132 стране), Радмило Мароевич. Русская грамматика: Сопоставительная грамматика русского и сербского языков с историческими комментариями. Том I и II. Москва – Белград, 2001. (Том I, 7-33, ук. 26 страна, Том II, 157-199, ук. 42 стране), Teorija i poetika prevođenja. Priredio Ljubiša Rajić. Prosveta. Beograd, 1981. (89-118, 141-176, ук. 64 стране), Boris Hlebec. Opšta načela prevođenja. Naučna knjiga. Beograd, 1989. (186-201, ук. 15 страна), Миодраг Сибиновић. Оригинал и превод. Увод у историју и теорију превођења. Привредна штампа. Београд, 1979. (96-149, ук. 53 стране), Л.С. Бархударов. Язык и перевод. Вопросы общей и частной теории перевода. Изд. «Международные отношения», Москва, 1975. (74-226, ук. 152 стране), што у укупном збиру износи 601 страну и не прелази дозвољени обим литературе.

Потпуне информације о свим детаљима студијског програма, циљевима и исходима учења, као и условима за упис налазе се на сајту Факултета (https://www.filfak.ni.ac.rs/studije/master/ruski).

Квалитет студијског програма обезбеђује се кроз континуирано праћење, вредновање и унапређивање свих његових кључних елемената – циљева, структуре, исхода учења, као и радног оптерећења студената у складу са ЕСПБ стандардима. Посебан акценат ставља се на редовно иновирање наставних садржаја и систематско прикупљање релевантних података о квалитету програма. У складу са важећим правилницима Филозофског факултета у Нишу, обезбеђење квалитета спроводи се кроз интерне механизме самовредновања и екстерне поступке провере квалитета. Овај процес обухвата континуирано праћење квалитета образовног процеса, курикулума, наставних материјала и литературе, као и предузимање конкретних мера за њихово унапређење. Важну улогу у процесу осигурања квалитета имају студенти који кроз редовно анкетирање на крају сваког семестра дају повратне информације о настави и организацији студија, чиме се омогућава да студијски програм буде унапређен у складу са њиховим искуствима и очекивањима. Процес контроле квалитета реализује се посредством надлежне Комисије за унапређење квалитета у оквиру Центра за унапређење квалитета, чиме се обезбеђује систематичност, транспарентност и континуитет у развоју студијског програма.

Департман за руски језик и књижевност одржава комуникацију са свршеним студентима кроз различите видове сарадње (организација семинара за алумнисте, учешће бивших студената на Сајму запошљавања и професионалне оријентације у организацији Факултета). Анализа података прикупљених анкетирањем дипломираних студената о квалитету студијског програма и постигнутим исходима учења показала је изузетно високу стопу задовољства. Анкета је спроведена код 10 дипломираних студената и елементи оцењивани према Ликертовој скали показују изузетно високе вредности: просечна оцена компетенција 4,38; просечна оцена организације студија 4,23 и укупно задовољство 4,30. Констатована је и висока стопа запослености у струци (90%), брзина запошљавања (50% у мање од 6 месеци) и ниска стопа незапослености (10.0%). Нарочито се истиче квалитет и начин рада наставног особља, могућност за академску мобилност и стручно усавршавање у Руској Федерацији, уравнотеженост теоријских и практичних садржаја, практичан рад и сарадња са институцијама изван Факултета. Препознати су, такође, и правци даљег унапређивања – истакнуто је да је неопходно ојачати садржаје који омогућавају примену знања у ненаставним контекстима (туризму, дигиталним медијима, маркетингу, итд).

Департман за руски језик и књижевност Филозофског факултета Универзитета у Нишу спровео је, у оквиру интерног пројекта *Перспективе русистике између науке, наставе и захтева тржишта рада – у сусрет 55. годишњици рада Филозофског факултета Универзитета у Нишу* 2025/2026, истраживање усмерено на процену усклађености компетенција дипломираних студената руског језика и књижевности са актуелним потребама тржишта рада. Истраживање је реализовано са циљем унапређења квалитета студијског програма и јачања повезаности између академског образовања и професионалног окружења. Истраживање је спроведено путем упитника који је обухватио 17 питања затвореног, комбинованог или отвореног типа, организована у

две тематске целине, при чему се једна односила само на делатности и занимања ван просвете. Сва питања односила су се на искуства у раду са дипломираним филолозима руског језика, процену њихових језичких и професионалних компетенција и облике сарадње са Департманом. Већина питања била је формулисана као питања са понуђеним одговорима и Ликертовим скалама (1–5), уз могућност да испитаници додатно образложе своје ставове кроз отворена питања, односно дају своје предлоге или запажања. Резултати спроведеног истраживања указују на висок степен задовољства послодаваца – као најзначајније предности издвајају се развијене језичке и комуникационе вештине, нарочито у домену усмене и писане комуникације на руском језику, као и изражена интеркултурална компетенција, које послодавци препознају као кључне за успешно функционисање у различитим професионалним контекстима. С друге стране, резултати указују и на одређене изазове у погледу практичне примене стечених знања. Послодавци препознају да дипломцима, у различитој мери, недостаје више практичног искуства, већа сигурност у извршавању конкретних радних задатака, као и развијеније професионалне вештине изван уско језичког домена. Ово се посебно односи на области пословне комуникације, организације рада, употребе стручне терминологије у специфичним секторима, као и примене савремених дигиталних алата. У целини посматрано, резултати истраживања показују да студијски програм руског језика и књижевности пружа квалитетну основу за запошљивост дипломаца, али и да постоји простор за његово даље унапређивање, пре свега кроз јачање практичне компоненте студија и систематичније повезивање наставних садржаја са захтевима савременог тржишта рада.

Студијски програм руског језика и књижевности одговара на потребе друштва, али и тржишта рада, оспособљавањем студената професионалним и стручним компетенцијама у области просвете, културног рада, превођења. У оквиру интерног пројекта спроведена је анализа релевантности исхода учења студијског програма потребама послодаваца који запошљавају дипломиране студенте овог програма. Анализа искустава послодаваца показала је да послодавци оцењују припремљеност дипломаца за обављање пословних задатака као добру, поготово у контексту поседовања ширине теоријског знања из области језика, књижевности и културе. Додатно, код дипломаца су примећене и развијене комуникацијске вештине, вештине у раду са странкама и способност вођења интервјуа, вештине планирања и поштовања рокова, као и флексибилност и адаптабилност у суочавању са различитим изазовима. Послодавци су сагласни око тога да студијски програм прати савремене тенденције развоја области и омогућава довољно знања за укључивање у процес рада.

Евалуација наставе спроводи се и од стране студената, како би се квалитет наставе унапређивао у складу са повратном информацијом студената који су директно укључени у наставни процес. Сви важни документи о евалуацији установе и Департмана могу се пронаћи на веб адреси Центра за унапређење квалитета: https://www.filfak.ni.ac.rs/organizacija/centar-zaunapredjenje kvaliteta.

Студијски програм руског језика и књижевности поседује јасно одређене услове процеса уписа студија, као и завршавања и стицања дипломе одређеног нивоа студија. Наведени услови и поступци додатно су усклађени са циљевима, садржајем и обимом акредитованог студијског програма и такође су доступни јавности у електронској форми. Департман за руски језик и књижевност посвећен је промоцији студијског програма кроз организацију и спровођење промотивних активности и активности представљања студијског програма будућим студентима и широј јавности. Примери ових активности јесу: посете средњим школама; „Дан отворених врата" на Факултету; „Недеља Департмана за руски језик и књижевност"; објаве на блогу Факултета; објаве на друштвеним мрежама Департмана у склопу чега се осмишљавају и представљају едукативни и информативни постери и видео клипови, информације о активностима Департмана, сарадњама и гостовањима, приликама за професионално усавршавање, као и друге информације од значаја. Поменуте активности усмерене су и ка приближавању карактеристика студијског програма будућим студентима кроз стварање јасније слике о самом програму, исходима учења, компетенцијама које нуди и перспективама запошљавања.

SWOT анализа:
+++ - високо значајно, ++ - средње значајно, + - мало значајно, 0 – без значајности

Предности	**Слабости**
* Циљеви, садржај и исходи учења су у потпуности усклађени са циљевима високошколске установе +++ * Уравнотежена је структура и садржај студијског програма у погледу распореда обавезних и изборних предмета, као и између општеобразовних, научно и стручно-апликативних и теоријско методолошких дисциплина +++ * ЕСПБ бодови адекватно одражавају радно оптерећење студената које не прелази максимални оквир +++ * Исходи учења и компетенције дипломираних студената усаглашени су са дескрипторима квалификација +++ * Континуирано вредновање предиспитних обавеза омогућава објективну процену напредовања +++ * Изборни предмети омогућавају студентима прилагођавање програма личним интересовањима +++ * Редовно се прибављају повратне информације од послодаваца о	*Удео изборних предмета (20,83%) свега незнатно премашује законски минимум од 20%, што оставља ограничен простор за даљу индивидуализацију студија. ++ * Студијски програм не нуди други страни језик из групе западно-словенских или других источно-словенских језика ++ *Недостатак педагошких садржаја који су ближи стварним наставничким изазовима (законски оквири, рад по ИОП-у)++ * Ограничен увид у запошљавање и професионалне каријере дипломираних студената. ++

квалитету студијског садржаја и компатибилности стечених знања са захтевима тржишта рада +++ * Континуирано се прати студентска евалуација квалитета студија и наставног процеса +++ * Развијени су системи за праћење и унапређење квалитета +++ * Сва документа, подаци о програму и исходима учења доступни су на интернет страници факултета +++ * Омогућена је студентска мобилност у оквиру програма *Россотрудничества* и др. +++ * Департман је повезан са мрежом наставника руског језика као страног у основном и средњем образовању +++ *Департман интензивно развија алумни мрежу +++ * Поред обавезне педагошке праксе, уведена је и обавезна стручна пракса +++ *Департман има блиску сарадњу са институцијама културе (Руски дом, НКЦ)+++	
Могућности	**Опасности**
* Могућност проширења студентске мобилности кроз неке европске и светске програме +++ * Потписивање нових уговора са компанијама и интензивирање стручних пракси +++ * Унапређивање наставе прикупљањем података и предлога из студентских анкета +++ *Увођење пољског или украјинског језика у изборне блокове (као други страни језик) ++ * Привлачење већег броја будућих студената интензивирањем промотивних активности +++	* Недовољна присутност руског као страног језика у основним и средњим школама +++ * Доминација енглеског и немачког језика у пословно-економским сферама друштва +++ * Неповољни трендови на тржишту рада у области друштвено-хуманистичких наука могу утицати на интересовање будућих студената. ++ * Дуготрајна и формално сложена, процедура измена и допуна студијског програма отежава брзо прилагођавање курикулума потребама тржишта рада. ++ * Незаинтересованост дела студентске популације за учешће у активностима

	вредновања и унапређења студијског програма. +

Предлог мера и активности за унапређење стандарда 4 :

Спроведена SWOT анализа показује да су услови за стандард 4 задовољавајући.

Међутим, на основу спроведених истраживања могуће је формулисати следеће препоруке:

- Унапређење и систематизација стручне праксе уз интензивирање сарадње са привредним субјектима.
- Јачање педагошко-методичких компетенција кроз увођење додатних наставних и практичних активности усмерених на рад са децом и младима.
- Даље развијање интернационалне сарадње и подстицање мобилности студената и наставника што води размени знања и добрих пракси, као и јачањунквалитета студијског програма.
- Развијање додатних професионалних вештина и сврсисходне и критичке примене савремених дигиталних, и алата заснованих на вештачкој интелигенцији.

Показатељи и прилози за стандард 4:

Табела 4.1
Листа свих студијских програма који су акредитовани на високошколској установи са укупним бројем уписаних студената на свим годинама студија у текућој и претходне 2 школске године.

Табела 4.2
Број и проценат дипломираних студената (у односу на број уписаних) у претходне 3 школске године у оквиру акредитованих студијских програма.

Табела 4.3
Просечно трајање студија у претходне 3 школске године.

Прилог 4.1.
Анализа резултата анкета о мишљењу дипломираних студената о квалитету студијског програма и постигнутим исходима учења.

Прилог 4.2.
Анализа резултата анкета о задовољству послодаваца стеченим квалификацијама дипломаца

Стандард 5: Квалитет наставног процеса

Стручност, ангажованост и професионализам наставног кадра програма МАС руског језика књижевности као и примењене наставне методе кључни су елементи обезбеђивања квалитета наставног процеса. Реализација наставних планова и њено континуирано праћење обезбеђује увид у квалитет наставе у циљу евентуалних корекција. Своје научне и стручне компетенције наставници и сарадници константно унапређују учешћем на научним скуповима у земљи и иностранству, на семинарима и трибинама чиме доприносе модернизацији и подизању квалитета наставног процеса. Када је реч о праћењу и унапређењу квалитета наставе, надлежни су продекан за наставу и Комисија за унапређење квалитета.

Овај студијски програм могу уписати студенти који су завршили основне академске студије руског језика и књижевности у четворогодишњем трајању. Рангирају се на основу просечне оцене остварене на основним академским студијама. Уколико је за овај програм заинтересован неко ко није завршио поменуте студије, у том случају се полаже диференцијални испит из области руског језика и књижевности и. Настава се изводи на руском и на српском језику а ангажовани су наставници и сарадници из научних области Русистичка лингвистика и Руска књижевност и култура. Са Департмана за руски језик и књижевност у настави учествују: један редован професор, два ванредна професора и два доцента, уз подршку два сарадника у звању асистент. Наставу изводи и један редован професор са Департмана за српски језик и књижевност, један ванредни професор са Департмана за психологију и један редован професор са Департмана за педагогију.

Циљеви студијског програма, исходи процеса учења као и услови уписа изложени су на сајту Филозофског факултета (https://www.filfak.ni.ac.rs/studije/master/ruski). Додатне информације у вези са уписом налазе се на следећем порталу: (https://upis.filfak.ni.ac.rs/). Силабуси обавезног и изборних предмета представљени су у оквиру стуктуре студијског програма како би се обезбедила лака доступност свим потребним информацијама. Програм подразумева један обавезан предмет док су остали изборни предмети подељени у два блока и из сваког се бирају по два предмета.

На почетку наставног процеса, предметни професори представљају предмет, ЕСПБ поене, као и начин оцењивања, укључујући предиспитне и испитне обавезе. Они такође приказују обавезну и факултативну литературу везану за дати предмет. Осим током часова и консултација, комуникација између наставног особља и студената одвија се и путем имејлова и Гугл учионица. Распоред часова и консултација истакнут је на сајту факултета као и на студентском и наставничком порталу. Подаци о пријави испита и о распореду испита се благовремено ажурирају. Рад у мањим групама омогућава непосреднији контакт између наставника, сарадника и студената што може позитивно утицати на мотивисаност и продуктивност студената. У таквом окружењу ради се на константној интерактивности и подстицању самосталности. Будући да је понуда предметних курикулума разноврсна, студенти према својој

наклоности бирају одређене предмете како би се на најбољи могући начин обогатио њихов истраживачки дух и критичко мишљење. Развој свих наведених елемената започет је на основним академским студијама, али на овом нивоу студија се сазнања и вештине обогаћују и продубљују. Кроз активности писања истраживачких радова, писмене и усмене језичке и књижевне анализе, користећи се богатим библиотечким фондом факултета, студенти своје истраживачке способности профилишу ка успешном писању мастер рада. Могућност да се консултују и онлајн извори олакшава и унапређује научно проучавање.

Кључне одлике наставног процеса јесу: интерактивност наставе, подстицање сарадње, развој аутономије и критичког мишљења. Будући да се настава изводи у мањим групама студената, то омогућава успешнију примену интерактивних метода рада и индивидуално праћење напретка, што доприноси успешном остваривању циљева и исхода студијског програма.

Садржаји сваког наставног предмета на Мастер академским студијама руског језика и књижевности дефинисани су силабусима који садрже:

- основне податке о предмету: назив, година, број ЕСПБ бодова, услови;
- податке о наставницима на предмету;
- циљеве и исходе предмета;
- садржај и структуру предмета;
- начин организације наставе;
- основне наставне методе;
- начин оцењивања на предмету;
- обавезну и допунску литературу.

Силабуси свих наставних предмета доступни су на сајту Филозофског факултета (https://drive.google.com/drive/folders/1sAbO4aHxpIflAVgMfLadjg_PSlzbqls9), а на почетку семестра сви предметни наставници у обавези су да студентима детаљније представе и образложе начин рада на предмету. Обезбеђена доступност свих силабуса омогућава наставницима на Департману да врше међусобну евалуацију начина извођења наставе, што представља важан механизам за системско унапређење квалитета наствног процеса. Садржаји курикулума наставних предмета Мастер академских студија руског језика и књижевности усклађени су са дефинисаним циљевима и исходима студијског програма, а наставне методе које се примењују у складу су са специфичностима предмета и дефинисаним циљевима и исходима. Као пример усаглашености садржаја наставних предмета са дефинисаним циљевима и исходима студијског програма може послужити курикулум за предмет *Лингвистички проблеми превођења руских књижевних текстова*. Предмет припада стручно-апликативној групи предмета.

Табела 5.2 Спецификација предмета

Студијски програм: Мастер академске студије превођења
Назив предмета: Лингвистички проблеми превођења руских књижевних текстова
Наставник: Маја З. Вељковић

Статус предмета: Изборни

Број ЕСПБ: 6

Услов: Нема

Циљ предмета је усвајање основних нивоа лингвистичке анализе у теорији превођења, тј. основних нивоа поређења оригинала и превода са циљем практичне примене у превођењу књижевних текстова на руском и српском језику. Студенти усвајају теоријска знања и вештине за практичну примену истих приликом превођења лексичких и граматичких језичких јединица. Студенти овладавају лингвистичком анализом текста с циљем њене примене у превођењу књижевних текстова.

Исход предмета

Студенти су стекли неопходна теоријска знања за лингвистичку анализу и превод књижевних текстова на руском и српском језику. Оспособљени су за самостално препознавање, лингвистичку анализу и превод различитих језичких јединица укључујући и синтаксичке јединице као што су просте и сложене реченице. Нарочита пажња посвећена је међујезичким разликама те су студенти након одслушаног курса стекли потребна знања и вештине за превођење одређених врста једночланих и двочланих реченица (непотпуних; неодређеноличних, уопштеноличних, безличних; посесивних, локативних и егзистенцијалних реченица).

Садржај предмета

1. Лингвистика и превођење.
2. Лексичко-граматички проблеми превођења.
3. Лексичко-семантички проблеми превођења.
4. Фразеолошки проблеми превођења.
5. Проблеми превођења лексике са доминантном културном компонентом.
6. Граматички проблеми превођења. Типологија.
7. Неодређеноличне реченице. 8. Уопштеноличне реченице. 9. Безличне реченице.
8. Посесивне, локативне и егзистенцијалне реченице.
9. Непотпуне реченице и контекст.
10. Конструкције са глаголским придевима и прилозима. Трансформације конструкција у реченице. Могућа (и немогућа) преводилачка решења.
11. Сложена реченица. Критеријуми класификација. Проблеми превођења.
12. Проблеми превођења песничке слике. Поетика превођења наслова.
13. Разматрање предлога и разрада планова за самостални истраживачки рад. Одређивање текстова за лингвистичку анализу и превод.

Литература

1. Р. Маројевић. *Лингвистика и поетика превођења* (међусловенски превод). Научна књига. Београд, 1989. (7-139, ук. 132 стране)
2. Радмило Мароевич. *Русская грамматика: Сопоставительная грамматика русского и сербского языков с историческими комментариями.* Том I и II. Москва – Белград, 2001. (Том I, 7-33, ук. 26 страна, Том II, 157-199, ук. 42 стране)
3. *Teorija i poetika prevođenja*. Priredio Ljubiša Rajić. Prosveta. Beograd, 1981. (89-118, 141-176, ук. 64 стране)
4. Boris Hlebec. *Opšta načela prevođenja*. Naučna knjiga. Beograd, 1989. (186-201, ук. 15 страна)
5. Миодраг Сибиновић. *Оригинал и превод. Увод у историју и теорију превођења*. Привредна штампа. Београд, 1979. (96-149, ук. 53 стране)
6. Л.С. Бархударов. *Язык и перевод*. *Вопросы общей и частной теории перевода*. Изд. «Международные отношения», Москва, 1975. (74-226, ук. 152 стране)

Број часова активне наставе	**Теоријска настава:** 2	**Практична настава:** 2

Методе извођења наставе

когнитивна, демонстративна, структурална, аудио-визуелна, аудио-лингвална, проблемска настава

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе	поена	**испит**	поена
активност у току предавања	**10**	(СИ	**20**

		Р)	
практична настава (СИР)	**30**	усмени испит	**40**

Као што се из приложеног силабуса може видети, садржаји наставног предмета усаглашени су са циљевима предмета и исхода учења. Методе извођења наставе и начин оцењивања знања, кроз предиспитне обавезе и завршни испит, такође су усклађени са дефинисаним циљевима предмета и исходима учења. На приказаном примеру може се уочити да је пропорција различитих типова курсева (предавања, вежбе) коју изводе ангажовани наставници и сарадници балансирана у односу на циљеве студијског програма и исходе учења.

Уз остале обавезне предмете овај предмет доприноси стицању темељних знања која треба да има мастер филолог за руски језик и књижевност. Јасно је изложена организација предмета у виду предавања и вежби и ЕСПБ поена. Из приложене табеле уочава се да су предиспитни и испитни задаци у складу са постављеним циљевима и исходима предмета. Садржај предмета сведочи о ранијим објашњењима која се тичу развијања креативности и самосталности студената као и продубљивања стечених знања са основних студија из домена интертекстуалности и глотодидактике. Предметни наставник усмерава студента како би његов научноистраживачки подухват приликом обављања предиспитних и испитних задатака текао ваљано. Осим тога, наставни процес из датог предмета као и из других може знатно допринети квалитету израде завршног рада. А циљ јесте да студент свој мастер рад изради адекватно и квалитетно, према стандардима академске заједнице.

Комисија за унапређење квалитета у сарадњи са Студентском службом и продеканом за наставу, евалуацијом прати наставни процес како би се на време предузеле корективне мере уколико је то потребно. Повратна реакција студената умногоме усмерава могући професионални развој. Наставници и сарадници МАС Руског језика и књижевности раде на континуираном стручном усавршавању како би се одговорило на захтеве квалитета наставе.

SWOT анализа елемената стандарда 5

+++ – високо значајно, ++ – средње значајно, + – мало значајно, 0 – без значајности

Анализа слабости и повољних елемената (SWOT анализа)

Предности	**Квантификација процене**
Наставници и сарадници Департмана поседују неопходан степен научно-стручне компетентности за квалитетно обављање посла.	+++
Све информације о терминима и плановима реализације наставе (распоред часова), распореду полагања испита и терминима консултација наставника и сарадника објављени су на интернет страници Факултета.	+++
Детаљне информације о плану и програму појединих предмета доступне су студентима пре почетка наставе на сајту Факултета.	+++
Настава се систематски прати и процењује кроз редовно анкетирање студената.	+++
Интерактивност наставе ради развитка критичког мишљења, самосталности и креативности студената.	+++
Рад у малим групама чиме се остварује ближи контакт и поспешује мотивисаност.	+++
Учествовање представника студентата у процесу организације и евалуације квалитета наставног процеса.	+++
Наставне методе су у складу са дефинисаним циљевима и исходима учења, чиме се постиже ефикасност у стицању сазнања и вештина.	+++
Комисија за обезбеђење квалитета спроводи периодичне провере и даје предлог мера за унапређење наставног процеса.	+++

Слабости	**Квантификација процене**
Недостатак чешћег контакта са свршеним студентима са мастер академских студија	++
Отежана могућност студијског боравка у Руској Федерацији због актуелне политичке ситуације	++

Могућности	**Квантификација процене**
Континуирано и систематско усавршавање наставника и сарадника у области педагошких и дидкатичко-методичких компетенција.	+++

Увођење савремене опреме у наставни процес.	+++
Унапређивање стања у области учења на даљину.	++
Опремање учионица савременим средствима за рад и за иновирање метода које се користе у наставном процесу.	+++
Продубљивање међународне сарадње са универзитетима у Руској Федерацији, која омогућава размену искустава, увођење иновативних приступа и осавремењивање наставе	++

Опасности	**Квантификација процене**
Недовољна мотивисаност студената да учествују у студентским анкетама.	+
Ниска мотивисаност појединих наставника за увођење нових метода у наставу и организовање различитих врста активности за студенте, у оквиру курсева или ваннаставних активности.	++

Предлог мера и активности за унапређење квалитета стандарда 5

Иако се може констатовати да Филозофски факултет Универзитета у Нишу испуњава све критеријуме Стандарда 5, ипак ће у наредном периоду ова установа наставити да унапређује систем обезбеђења квалитета, нарочито квалитета наставе имајући у виду наведене слабости и опасности приказане SWOT анализе. Кроз стручне едукације наставног кадра настојаће да обезбеди перманентно унапређење наставног процеса. Развој дидактичко-методичких компетенција наставника и сарадника биће у складу са савременим образовним тенденцијама и на тај начин ће се Факултет приближити потребама студената и тржишта рада. Такође ће се наставити разговори са студентима о важности исказивања њиховог мишљења кроз процес евалуације.

Показатељи и прилози за стандард 5:

Прилог 5.1. Анализа резултата анкета студената о квалитету наставног процеса

Прилог 5.2. Процедуре и поступци који обезбеђују поштовање плана и распореда наставе.

Прилог 5.3. Доказ о спроведеним активностима којима се подстиче стицање активних компетенција наставника и сарадника.

Стандард 7: Квалитет наставника и сарадника

Квалитет наставног кадра и сарадника на Мастер академским студијама руског језика и књижевности обезбеђује се сталним планирањем и избором путем јавне процедуре, стварањем услова за континуирано усавршавање и напредовање у области наставе и научноистраживачког рада, као и одговарајућом проценом квалитета њиховог рада. За спровођење студијског програма обезбеђено је наставно особље које поседује неопходне научне и стручне квалификације.

Опис

Компетентност наставника и сарадника представља важан сегмент квалитета наставног процеса и учења на Департману за руски језик и књижњевност, ка чему су активности Департмана и усмерене. Поступајући у складу *с Правилником о стандардима и поступцима обезбеђивања квалитета*, који регулише принципе квалитетног научно-наставног рада наставничко-сарадничког особља, као и *Правилником о избору наставника и сарадника*, који регулише неопходне научно-стручне и наставно-педагошке компетенције за избор у наставничко и сарадничко звање, и који је усаглашен с вишим законским актима – с правилницима и *Статутом Универзитета у Нишу*, као и са Законом о високом образовању (важећи правилници су доступни на интернет-порталу Филозофског факултета у Нишу, https://www.filfak.ni.ac.rs/, у одељку *Документа*), Департман за руски језик и књижевност је на свом студијском програму обезбедио квалитетан кадар којим су покривени сви облици наставе, без ангажовања наставника са других универзитета, изузев страног лектора.

Актуелни програм Мастер академских студија руског језика и књижевности акредитован је 2021. године с наставним особљем које је чинило шест наставника (један наставник у звању редовног професора, три у звању ванредног професора, два наставника у звању доцента) и два сарадника у звању асистента. То је укупно девет ангажованих наставника и сарадника у непосредној настави по одобреној акредитацији. У периоду када се спроводи ова самоевалуација (март–април 2026. године) и сачињава опис Стандарда 7, на Департману за руски језик и књижевност, на студијском програму Мастер академске студије руског језика и књижевности, наставни кадар броји осам запослених, од којих је пет наставника, два сарадника у звању асистента и један страни лектор. Од пет наставника, један је у звању редовног професора, три наставника у звању венредног професора и један у звању доцента. То значи да су сви наставници остали у истим звањима, а једном доценту је престао радни однос.

Наставно особље ангажовано на студијском програму Мастер академских студија руског језика и књижевности обавља свој научно-истраживачки и наставни рад у једној од две ужестручне научне области: русистичка лингвистика и руска књижевност и култура. Ужестручна научна област русистичка лингвистика броји три наставника, од којих је један у звању редовног професора, два су у звању ванредног професора, те

један сарадник у звању асистента и један страни лектор. Ужестручна научна област Руске књижевности и културе броји два наставника, од којих једног ванредног професора и једног доцента, као и једног сарадника у звању асистента.

На осталим предметима, који нису део ужестручних научних области, а то су педагошко-психолошки предмети, ангажовани су наставници и сарадници са департмана за психологију и педагогију, док је предмет Техника научног рада поверен наставнику са Департмана за српски језик и књижевност. Сви извештаји у вези с избором наставника и сарадника јавно су доступни на интернет-порталу Факултета, на страници *Конкурси Филозофског факултета*, и на страници *Избори у звања*, како актуални избори, тако и архива претходних конкурса и избора у звања годинама уназад.

Број наставника прилагођен је потребама студијског програма и усклађен са бројем предмета и часова на тим предметима. Укупан број наставника омогућава покривање свих часова наставе на студијском програму, тако да наставници просечно реализују највише до 180 часова активне наставе годишње (предавања, консултације, вежбе, практичан рад), односно до 6 часова недељно уз толеранцију од 20%. Наставник који је ангажован на више високошколских установа реализује активну наставу у свакој установи сразмерно проценту ангажовања у оквиру прописаног максимума од 12 часова, при чему укупно ангажовање не може прећи 12 часова активне наставе недељно. Број сарадника прилагођен је потребама студијског програма и довољан је за покривање свих часова наставе, тако да сарадници просечно остварују до 300 часова активне наставе годишње, односно до 10 часова недељно уз 20% толеранције. Структура наставног особља према звањима на департманима доступна је на адреси: https://www.filfak.ni.ac.rs/nastavno osoblje.

Научне и стручне квалификације наставног особља на академским студијама руског језика и књижевности прилагођене су образовно научној области и нивоу њихових задатака. Подаци о наставницима и сарадницима (CV, избори у звања, референце) доступни су јавности на интернет страници Факултета, а саставни део ових података чини и Књига наставника, односно преглед научних и стручних квалификација наставника. Профил сваког наставника на страници Факултета обухвата и комплетан списак објављених референци, до којих се може приступити преко линка који води ка апликацији НПАО – Научне публикације и уметничке референце академског особља Универзитета у Нишу. Праћење и вредновање квалитета научноистраживачке и стручне активности наставника и сарадника Департмана спроводи се редовно у оквиру процедура њиховог избора и именовања, при чему се посебна пажња посвећује резултатима научног и истраживачког рада наставника у складу са важећим прописима и актима Факултета. Контрола квалитета остварује се и кроз обавезу наставника да на крају године подносе извештаје о научном и стручном усавршавању, који се разматрају и усвајају на седницама Департмана за руски језик и књижевност, као и на седницама Наставно-научног већа. Наставници и сарадници активно доприносе и свом стручном усавршавању.

Процена квалитета педагошких и дидактичко-методичких способности наставника и сарадника спроводи се редовно у оквиру процедура њиховог избора и именовања у звања, при чему се посебна пажња посвећује: доприносу кандидата развоју наставе и других делатности Факултета, резултатима њиховог педагошког рада и постигнућима у обезбеђивању и развоју научно-наставног подмлатка.

Студентски парламент износи своју оцену педагошког рада наставника и сарадника, која представља саставни део изборне процедуре. Поред тога, редовно праћење и вредновање педагошког рада наставника остварује се и кроз редовне студентске евалуације на крају сваког семестра током академске године. Извештаји о квалитету педагошког рада наставника и сарадника, добијени на основу ових евалуација, показују да је овај аспект наставног процеса међу студентима, на пример током последње евалуације, оцењен веома високо у односу на све испитиване индикаторе, и то за све наставнике и сараднике који реализују наставу на Мастер академским студијама руског језика и књижевности. Сличан тренд уочен је и у претходним извештајима, што указује на висок степен педагошке оспособљености, као и на дидактичку и методичку компетентност наставног кадра Департмана за руски језик и књижевност (Прилог 10.2.c Извештај о вредновању педагошког рада наставника у јесењем семестру 2020/2021).

Поред оцене педагошког рада наставника и сарадника на Департману за руски језик и књижевност на основу резултата студентских евалуација, оцењују се и други елементи педагошког рада дефинисани Правилником о стандардима и поступцима за обезбеђење квалитета, као што је ангажман наставника у ваннаставним активностима, стручним пројектима, учешће у развијању и осавремењивању постојећих силабуса на студијским програмима, конципирању и креирању нових силабуса наставних предмета.

Наставници Департмана за за руски језик и књижевност активно су учествовали у разноврсним активностима усмереним на унапређење њиховог педагошког и научно-истраживачког рада, укључујући научна и стручна предавања, јавне трибине, округле столове, свечане академије, предавања по позиву, семинаре, стручне конференције, као и истраживачке и развојне пројекте.

Департман за руски језик и књижевност Филозофског факултета Универзитета у Нишу у радном односу по уговору о раду има укупно пет наставника и два сарадника у звању асистента. Укупан број акредитованих студентских места за МАС руског језика и књижевности износи 20 по години студија, што је укупно 80 за четири студијске године; за МАС руског језика и књижевности укупан број акредитованих студентским места износи 10; за Докторске академске студије страних филологија укупан број акредитованих студентских места износи 12. Математички изведено, укупан број студената који се уписују на акредитованим студијским програмима на два нивоа износи 120, а број наставника на Департману за руски језик и књижевност износи 5.

Тиме укупан однос броја студената према броју наставника износи 0,042. Тиме је наставни процес адекватно, стручно и с равномерним оптерећењем распоређен међу наставним особљем на Департману за руски језик и књижевност.

Стратешко планирање у погледу обезбеђивања наставног подмлатка један је од циљева у агенди Департмана за руски језик и књижевност. У наредне две године очекује се одбрана докторских дисертација два сарадника, чиме ће се број наставника повећати на седам, а радни однос би уместо њих требало да заснују два нова сарадника.

SWOT анализа

+++ високо значајно; ++ средње значајно; + мало значајно; 0 без значајности

Предности	**Слабости**
1. Високо стручан и педагошки оспособљен кадар на Департману за руски језик и књижевност који броји 7 запослених по уговору о раду и једног страног лектора; од 7 сталних чланова Департмана, њих 5 је у наставничком звању, од чега 1 у звању редовног професора, 3 у звању ванредног. +++ 2. Од последње самоевалуације из 2020. године, запослени на Департману објавили су 2 универзитетска уџбеника. ++ 3. Редовно спровођење анкета студентске евалуације наставног рад на нивоу Филозофског факултета омогућује наставном кадру на Департману за руски језик и књижевност да добије корисне повратне информације о свом раду и на основу анализе студентске евалуације поставља даље смернице за наставни рад и оцењивање рада студената. ++	1. Забележен застој у међународној и међуинституционалној сарадњи у двогодишњем периоду пандемије ковида 19 (период 2020–2022) +++ 2. Штампање својих научних монографија и универзитетских уџбеника а чији је званични издавач Филозофски факулет у Нишу финансирају сами наставници. +++
Могућности	**Опасности**
1. Интензивирање постојеће и развијање будуће међународне научно-наставне сарадње кроз програм наставничке и студентске мобилности, и коорганизовање научних скупова с иностраним универзитетима и држање	1. Уредба Владе Републике Србије из марта 2025. године, донета мимо законом прописаних процедура, а којом се однос наставног и научног рада драстично мења у сразмери недељно 35 сати наставног рада (77,5%) и 5 сати научног рада (12,5%)

предавања по позиву у земљи и у иностранству. +++ 2. Професионална и стручна сарадња филолога русиста четири катедре/департмана за студије руског језика и књижевности у Србији (Београд, Нови Сад, Ниш и К. Митровица) кроз заједничке истраживачке и наставне пројекте. ++	угрожава научно-истраживачку делатност запослених, деградира позицију универзитетског професора и грубо нарушава професионална начела на којима почива високо образовање. +++ 2. Уредба Владе Републике Србије из октобра 2025. године, донета мимо законом прописаних процедура, којом се предвиђа отварање тзв. Факултета српских студија издвајањем три департмана Филозофског факултета умногоме је пореметила функционисање ове три факултетске организационе јединице, а касније одлуке, донете противно привременим мерама Управног суда угрозила је рад Филозофског факултета у целости. +++

Предлог мера и активности за унапређење квалитета Стандарда 7:

Стандард 7, прописан законским одредбама у акредитацији студијских програма, као и у евалуацији и самоевалуацији наставно-студијских програма и наставне праксе, испуњава тражене одредбе када је у питању научно-студијска и наставно-педагошка пракса, а која се циљано оцењује у односу на наставно особље, тј. на наставнике и сараднике Департмана за руски језик и књижевност на Филозофском факултету Универзитета у Нишу. Ради унапређења наставног процеса и даљег континуираног стицања и усавршавања научно-стручних и наставно педагошких комтепенција наставника и сарадника, ваља интензивирати међуинституционалну и међународну сарадњу. Такође, осим већ постојећих периодичних студентских евалуација наставника и сарадника, а које се спроводе на нивоу саме институције Филозофског факултета у Нишу, требало би спроводити и годишње интерне студентске евалуације на нивоу самог Департмана за руски језик и књижевност. Једнако је нужно, а што не зависи директно од самог наставног особља, укинути спорну одредбу Владе Републике Србије, из марта 2025. године, а којом је административно формално деградиран научни статус универзитетских наставника свођењем научне делатности на 12,5% од свеукупног седмичног радног времена и вратити на законите размере 50 према 50 када је у питању однос научно истраживачког и наставно-педагошког рада универзитетских наставника. У овом тренутку најважније је поступити у складу са Привременим мерама Управног суда и наставити нормално функционисање Департмана за руски језик и књижевност и Филозофског факултета у целини.

Показатељи и прилози за Стандард 7:

Табела 7.1. Преглед броја наставника по звањима и статус наставника у високошколској установи (радни однос с пуним и с непуним радним временом)

Табела 7.2. Преглед броја сарадника и статус сарадника у високошколској установи (радни однос с пуним и с непуним радним временом, ангажовање по уговору)

Прилог 7.1. Правилник о избору наставника и сарадника

Прилог 7.2. Однос укупног броја студената (бр. студената одобрен акредитацијом помножен с бројем година трајања студијског програма) и броја запослених наставника на нивоу установе

Стандард 8: Квалитет студената

Процес развоја квалитета студената започиње селекцијом кандидата који су у довољној мери припремљени за мастер студије руског језика и књижевности. Процедура селекције спроводи се путем рангирања на основу успеха постигнутог на основним академским студијама руског језика и књижевности ради остваривања права на упис. Уколико пак кандидати нису завршили основне студије руског језика и књижевности, процедура селекције подразумева полагање диференцијалног испита, односно теста знања. То значи да пријемни испит за упис на МАС Руски језик и књижевност не постоји. Даље обезбеђивање квалитета студената постиже се континуираним праћењем њиховог развоја, односно праћењем рада студената током наставе и оцењивањем постигнутих резултата, као и проверавањем њихове пролазности и спровођењем одговарајућих мера у ситуацијама када дође до пропуста.

Опис

На студијском програму МАС руски језик и књижевност на Филозофском факултету у Нишу студира укупно 7 студената уписаних академске 2025/2026. Године (Tabela 8.1. Pregled broja studenata po SP i godinama.docx - Google документи).

Један од стратешких циљева развоја Департмана за руски језик и књижевност јесте квалитет студената. Овај циљ се остварује праћењем система параметара, а то су: квалитет нових студената, успешност и ефикасност студирања, мобилност студената, квалитет свршених студената и доживотно учење, као и студирање запослених лица / студирање уз рад, инклузивни тип образовања, доступност образовања свим друштвеним групама и једнаке могућности за све. Унапред дефинисани и јасно прописани стандарди и поступци за обезбеђивање квалитета студената омогућавају добре услове за студирање, односно за стицање теоријских и практичних знања и вештина. Како би се омогућио и одржавао развој квалитета студената Департмана за

руски језик и књижевност, све информације везане за студирање лако су доступне и увек су транспарентне. Доступност и транспарентност информација постиже се њиховим благовременим постављањем на интернет портал Факултета, као и саопштавањем у непосредној комуникацији наставника и сарадника са студентима или пак у комуникацији путем платформи на интернету.

Када је реч о кандидатима заинтересованим за упис на Мастер академске студије руског језика и књижевности, највише информација добијају у директном контакту са наставницима, сарадницима и актуелним студентима. Начин селекције студената за студијски програм руски језик и књижевност на Филозофском факултету прецизно је утврђен Законом о високом образовању, Статутом Универзитета у Нишу, Правилником о упису студената на студијске програме Универзитета у Нишу, Статутом и Правилником Филозофског факултета у Нишу. Поступак селекције студената подразумева вредновање резултата постигнутих у претходном школовању, тј. током четири године студирања на основним академским студијама. Међутим, уколико кандидати нису завршили основне студије руског језика и књижевности у земљи или у иностранству, процедура селекције подразумева полагање диференцијалног испита, односно теста знања. То значи да класични пријемни испит за упис на МАС Руски језик и књижевност не постоји. Све неопходне информације о поступку селекције кандидата, односно одабира нових студената, о начинуполагања пријемног испита, начину бодовања и услова заупис на студијскипрограм доступне су сваке академске године на интернет страници Упис на Филозофски факултет у Нишу. Информације о програму за припрему и полагање пријемног испита из руског језика доступан је током целе године на интернет страници: Упис на Филозофски факултет у Нишу. Осим тога, додатне информације налазе се у Информатору за упис на студијске програме свих нивоа студија Филозофског факултета у Нишу Меродаван документ, односно акт на који се ослања методологија полагања диференцијалног испита и рангирања кандидата јесте Правилник о пријемном испиту и Правилник о мастер академским студијама (PRILOG 8.1. – Google диск).

Конкурс за пријем студената на Мастер академске студије Руски језик и књижевност спроводи се у складу са важећим прописима и према јавном позиву Универзитета у Нишу и Филозофског факултета. Максималан број студената за који је овај студијски програм акредитован износи 10. Редослед кандидата за упис на МАС Руски језик и књижевност врши се сагласно одредбама Правилника о мастер академским студијама факултета (PRILOG 8.1. – Google диск). Приликом распоређивања кандидата на ранг листи у обзир се узима просечна оцена током студирања на основним академским студијама, као и дужина студија. У односу на тај критеријум, кандидати се уписују у статусу студената који се финансирају из Буџета Републике Србије или у статусу самофинасирајућих студента.

Основне информације о студијском програму МАС Руски језик и књижевност налазе се на интернет страници Филозофског факултета, у оквиру одељка Мастер академске студије (Мастер академске студије руског језика и књижевности).

Студентима мастер академских студија на Департману за руски језик и књижевност обезбеђене су равноправност и једнаке могућности за све, без обзира на расу, боју коже, пол, националност, језик, вероисповест, сексуалну оријентацију, хендикеп, социјални и имовински статус, политички став и сл. Сваки вид дискриминације се спречава и санкционише што је јасно дефинисано у Статуту Филозофског факултета. Додатни подстицај при упису имају лица са инвалидитетом, као и припадници ромске националне мањине на основу два програма: Програма афирмативне мере уписа лица са инвалидитетом и Програма афирмативе мере уписа припадника ромске националне мањине (demo.paragraf.rs/demo/combined/Old/t/t2025_07/SG_059_2025_014.htm) које је одобрило Министарство просвете Републике Србије.

Оцењивање студената се спроводи сагласно јавно доступним критеријумима прописаним Правилником о полагању испита и оцењивању на испиту. Сви наставници и сарадници Департмана благовремено, односно пре почетка курса када се ради о изборним предметима или на првом часу курса када је реч о обавезним предметима, детаљно упознају своје студенте са садржајем предмета и распоредом наставних јединица по недељама, са основном и додатном литературом неопходном за дати предмет, са начином вредновања, тј. оцењивања, са предиспитним задацима и активностима, као и са испитним формама, специфичним за сваки предмет. Притом се јасно представља структура укупног броја поена и начин формирања коначне оцене.

Департман за руски језик и књижевност свеобухватно анализира, процењује и унапређује методе и критеријуме оцењивања студената по предметима на програму Мастер академских студија Руски језик и књижевност. То подразумева да се перманентно утврђује да ли су методе и критеријуми оцењивања усклађени са циљевима и садржајима предмета, са њиховим прецизно дефинисаним исходима и са бројем ЕСПБ бодова намењеним сваком појединачном предмету, као и то да ли се оцењују сви индикатори успешности савладавања градива: активност студената током наставе, однос резултата рада током наставе и укупног резултата на испиту, способност повезивања чињеница, способност примене и презентације знања, критички приступ знању и др. Свим студентима је загарантовано право на увид у резултате провере знања и наобјективно образложење добијене оцене. Оваквом вишеструком систематичном анализом и проценом свих поменутих аспеката постиже се континуирано унапређивање метода и критеријума оцењивања студената по предметима.

Сагледавање квалитета оцењивања подразумева и садржај и елементе оцењивања који се контролишу увидом у силабусе и применом студентских евалуација, али и помоћу параметара пролазности на испитима, успешности студената и ефикасности студирања. У основне одлике процеса оцењивања студентских резултата на Департману за руски језик и књижевност спадају и објективност, доследност и

етичност наставника, као и њихов академски прихватљив, конструктиван и принципијелан однос према сваком студенту. Током периодичних и планских анкетирања студената која се спроводе на крају сваког семестра, студенти дају мишљења и сугестије у вези са свим облицима наставе, што укључује и мишљење о условима студирања и организацији студијског програма, као и о професионалном, објективном и етичком приступу наставника током оцењивања. На овај начин обезбеђује се активно учешће студената у процени услова и организације студијских програма.

Департман за руски језик и књижевност систематично прати и проверава оцене студената по предметима и по годинама студија и предузима одговарајуће мере уколико у дужем периоду дође до неправилности у дистрибуцији оцена. Ови подаци добијају се из Службе за наставу и студентска питања и анализирају на седницама Радне групе за обезбеђење квалитета наставе у оквиру Центра за унапређење квалитета Филозофског факултета. Подаци о овом питању могу се добити и анализом резултата студентске евалуације.

Исто тако, Департман за руски језик и књижевност континуирано и доследно прати и проверава пролазност студената и просечну оцену по предметима и годинама. То чини на основу статистичких података које израђује и доставља Служба за наставу и студентска питања. Уколико има потребе, предузимају се корективне мере (корекције програма предмета, литературе, услова заполагање испита или односа наставника према студенту) ради уједначавања критеријума и побољшања пролазности ако је она сувише ниска. Заједно са студентима других студијских група, студенти Мастер академских студија Руски језик и књижевност користе, у складу са Законом, право на студентско организовање и учешће у одлучивању. Ту могућност користе тако што се укључују у рад Студентског парламента и Савеза студената, који имају и посебну интернет страницу / портал на сајту Филозофског факултета. Ове организације, осим основног задатка који подразумева учешће у доношењу одлука које се тичу студената, спроводе и различите хуманитарне акције, организују трибине, креативне радионице и сл. Преглед њихових активности и надлежности приказан је у Стандарду 13. Важну улогу у обезбеђивању квалитета студената има и Канцеларија за развој каријере и подршку студентима, која осим каријерног вођења, пружа подршку студентима који имају различите проблеме и потешкоће током студирања. Канцеларија је један вид психолошког саветовалишта за студенте.

SWOT анализа:

+++ - високо значајно, ++ - средње значајно, + - мало значајно, 0 – без значајности

Предности	Слабости
1. Процедура пријема студената, односно уписа и рангирања кандидата за МАС Руски језик и књижевност јасно је и	1. Недовољна активност одређеног броја студената у току предавања и вежби. ++

прецизно дефинисана и поштује се без изузетка. +++ 2.Филозофски факултет а тиме и Департман за руски језик и књижевност обезбеђује равноправност и једнакост међу студентима у сваком погледу узимајући у обзир и студенте са посебним потребама (неки од чинилаца који доприносе томе: афирмативне мере за студенте са посебним потребама приликом уписа сваке године, приступна рампа, лифт, обележена путања ухоловима Филозофског факултета за слепе и слабовиде, итд.).+++ 3. Пружање подршке студентима у погледу каријерног вођења и усмеравања, као и у решавању проблема везаних за студије обавља Канцеларија за развој каријере и подршку студентима кроз низ активности и квалитетан саветодавни рад.++ 4. На интернет страници Филозофског факултета, као и на одговарајућим огласним таблама све информације које се тичу студија руског језика и књижевности доступне су свим студентима, редовно се објављују и ажурирају. +++ 5. Процедуре и критеријуми оцењивања јавно су доступни свим студентима како у оквиру Правилника Установе, тако и у склопу силабуса појединачних предмета.+++ 6. Центар за унапређење квалитета Филозофског факултета редовно и систематично спроводи анализу метода и критеријума оцењивања по предметима, студијским програмима и годинама студија и, у складу са	2. Неопходно је установити јаснији систем награђивања студената са изванредним успехом током студија. ++ 3. Услед материјалне ситуације студената, немогућност боравка свих студената на руском говорном подручју у циљу увежбавања и практичне примене знања из руског језика. ++ 4. Недовољна обавезна пракса како у школама (за будуће наставнике), тако и у другим пословним окружењима (преводилачка пракса, пракса у фирмама). ++

резултатима анализе, предлаже корективне мере за превазилажење недостатака. +++ 7. Анализа студентске евалуације показује висок степен усклађености метода оцењивања са исходима студијског програма. +++ 8. Центар за унапређење квалитета Филозофског факултета континуирано прати и анализира објективност и принципијелност наставника у процесу оцењивања. +++ 9. Радне групе Центра за унапређивање квалитета редовно и систематично прате и анализирају пролазност студената по предметима, студијским програмима и годинама студија и, према резултатима анализе, предлажу корективне мере за превазилажење недостатака. +++ 10. Департман за руски језик и књижевност има своје представнике из реда студената у студентским организацијама Филозофског факултета, тј. у Студентском парламенту и Савезу студената Филозофског факултета. На тај начин, студенти руског језика и књижевности активно учествују у раду најважнијих органа Факултета а тиме и у доношењу одлука остудентима и студирању. +++	

Могућности	**Опасности**
1. Прилагођавање учила за студенте са инвалидитетом. ++ 2. Исказивање креативности студената и подстицање њиховог такмичарског духа кроз различите врсте такмичења. ++	1. Заинтересованост за студије руског језика, књижевности и културе опада, а самим тим и на тржишу рада, и то пре свега у школама, опада потреба за образовним профилом Дипломирани филолог за руски језик и књижевност. ++

3. Јачање и подстицање сарадње Департмана за руски језик и књижевност са институцијама и фирмама у циљу запошљавања успешних дипломираних студената, што би студентима представљало додатни мотив за постизањем бољих резултата. +++ 4. Свеобухватним приступом у вредновању ваннаставних активности студената допринело би унапређивању квалитета студената. +++ 5. Динамичнија и континуирана сарадња Тима за промоцију Департмана са студентским организацијама Филозофског факултета (Студентски парламент и Савез студената) у промотивним активностима омогућила би додатно и интензивније укључивање студената волонтера у спровођење бројних активности, што би за резултат имало детаљније и јасније упознавање матураната са студијама из угла постојећих студената. ++ 6. Континуирана и систематична анализа оцењивања и пролазности студената омогућила би очување критеријума на одговарајућем, жељеном нивоу, као и спровођење адекватнијих корективних мера када би то било потребно. ++	2. Недовољно увођење нових технологија, чиме и непотпуно осавремењивање наставног процеса као резултат недостатка финансијских средстава. ++ 3. Вредновање ваннаставних активности студената на Департману и уопште на Филозофском факултету углавном не чини саставни део студентске евалуације, што код студената директно резултира недостатком мотивације за учешће у ваннаставним активностима. +++ 4. Планирано уписивање студија без пријемног испита може имати негативну последицу у смислу селекције студената: чињеница да студенти који у првој години немају довољно основног знања и вештина из области коју студирају (руски језик, књижевност и култура) представља неповољну и проблематичну ситуацију будући да би такве недостатке у знању требало надокнадити до краја студија. +++

Предлог мера и активности за унапређење квалитета Стандарда 8:

1. Потребно је додатно мотивисање студената за активније учешће у различитим наставним активностима.
2. Стварање услова – на пример: организовање додатних, индивидуалних и групних, консултација и сл. – за повећање степена пролазности на предметима код којих је утврђен овај тип слабости.

3. Проширивање сарадње са Националном службом за запошљавање ради једноставнијег проналажења стручних пракси и бржег запошљавања дипломираних студената у својој локалној заједници, као и ради добијања повратних информација о стручним профилима који су тражени у овом делу земље, те даљег прилагођавања студијског програма према потребама
тржишта.
4. Са Саветом послодаваца радити на повећању могућности за различите праксе студената у домену превођења са акцентом на све значајнији растући сектор ИТ компанија у Нишу и уопште у овом делу земље. На тај начин би се омогућило перманентно унапређивање квалитета студија и студената, као и повезивање образовања са непосредним пословним окружењем. Корак ка томе био је и сајам запошљавања, који организује факултет.

Показатељи и прилози за Стандард 8:

Табела 8.1. Преглед броја студената по степенима, студијским програмима и годинама студија на текућој школској години.

Табела 8.2. Стопа успешности студената. Овај податак се израчунава за студенте који су дипломирали у претходној школској години (до 30. 09) а завршили студије у року предвиђеном за трајање студијског програма.

Табела 8.3. Број студената који су уписали текућу школску годину у односу на остварене ЕСПБ бодове (60), (37-60) (мање од 37) по годинама студија

Прилог 8.1. Правилник о процедури пријема студената

Прилог 8.2. Правилник о оцењивању

Прилог 8.3. Процедуре и корективне мере у случају неиспуњавања и одступања од усвојених процедура оцењивања

Стандард 9: Квалитет уџбеника, литературе, библиотечких и информатичких ресурса

Библиотека Филозофског факултета Универзитета у Нишу постоји још од 1950. године, када је основана при Вишој педагошкој школи, а припојила се Филозофском факултету у Нишу када је он основан, престанком рада Више педагошке школе 1970. године. Тиме Библиотека има дугу традицију од 76 година постојања, располаже значајним фондом и континуирано ради на богаћењу књишког фонда пратећи тако иновације и промене у студијским програмима.

Опис

Библиотека Филозофског факултета у Нишу данас броји два одељења: једно одељење за филолошке науке, друго одељење за друштвене науке. Библиотека располаже заједничком читаоницом од 40 места. Књишки фонд броји више од 15 хиљада јединица, од чега 54% фонда на српском и српскохрватском језику и 44% на страним језицима (енглеском, француском, руском, немачком), и 2% на језицима националних мањина. Фондови се допуњавају према потребама наставних и научних програма департмана, тј. студијских група на Филозофском факултету у Нишу. Библиотека поседује и легате утемељивача студијске групе англистике, проф. др Љиљане Михаиловић, проф. др Виде Марковић, проф. др Недељка Богдановића, као и легате мр Гордане Матијашевић и проф. др Михаила Павловића с Филолошког факултета Универзитета у Београду.

На интернет-порталу Филозофског факултета у Нишу, страница Библиотеке је на следећој адреси: https://www.filfak.ni.ac.rs/organizacija/biblioteka. Библиотека Филозофског факултета у Нишу је чланица система COBISS који нуди претрагу комплетног електронског каталога публикација Филозофског факулета у Нишу, а путем лина: https://r.filfak.ni.ac.rs/pretraga-biblioteke.

Мастер радови који су одбрањени на Филозофском факултету у Нишу након 1. септембра 2022. године Библиотека обрађује и смешта у дигитални репозиторијум dCOBBIS. Дипломски, односно мастер радови одбрањени између априла 2017. и септембра 2022. године доступни су у дигиталној верзији на носачу CD и могу да се користе у читаоници Библиотеке. Правилник о отвореној науци и репозиторијуму доступан на порталу Филозофског факултета у Нишу, на страници: https://drive.google.com/drive/folders/1TetM7SU12y5Ra5oHz1VDqR7eU_jfP5D1.

Радно време Библиотеке је од понедељка до петка у термину 8.00–19.30, а суботом у термину 8.00–12.00. Радно време читаонице је од понедељка до петка у термину 8.00–19.00, а суботом у термину 8.00–12.00. У Библиотеци је осам запослених на задацима вођења, ажурирања и издавања библиотечког фонда. Корисници Библиотеке су студенти Филозофског факултета у Нишу и запослени на Факултету. Чланарина се не плаћа. Публикације од посебног значаја, као што су енциклопедије, речници, приручници, часописи, те докторске дисертације и магистарске тезе, као и једини, односно последњи примерци монографских публикацију, користе се искључиво у читаоници и не позајмују се коришћење ван зграде Факултета. Студенти могу да задуже две књиге за период до 14 дана. Међутим, студенти дипломци, мастеранди и докоранди, за потребе израде завршних и дипломских радова, могу да задуже и већи број књига на дуже време.

Стандарди квалитета литературе, уџбеника, библиотечких и информатичких ресурса, те мере и поступци у сврхе праћењња и унапређења квалитета регулисани су *Статуом Филозофског факултета у Нишу*, затим *Правилником о уџбеницима Филозофског факултета*, *Правилником о уџбеницима Универзитета у Нишу*, као и *Правилником о*

издавачкој делатности Филозофског факултета. Важећи правилници су доступни на интернет-порталу Филозофског факултета у Нишу, https://www.filfak.ni.ac.rs/, у одељку *Документа*.

У вези са студијама руског језика и књижевности, тј. када је реч о потребама студената на Департману за руски језик и књижевност, Библиотека располаже посебним одељком у свом фонду с књишким јединицама које су релевантне за студије руске филологије, који је након акредитације студија 2021. године, знатно повећан донацијама агенције *Россотрудничество* и *Дома русского зарубежья имени Александра Солженицына*, у оквиру којих је Филозофском факултету предат велики број приручника и осталих књига и непосредној вези са студијским програмом Руски језик и књижевност на основним академских студијама и на мастер академских студијама. Подаци су доступни на интернет-порталу Филозофског факултета у Нишу, на страници Библиотека (https://www.filfak.ni.ac.rs/organizacija/biblioteka), у одељку *Билтени нових књига*, где се по календарским годинама, од 2010. до 2025. године, нуди списак свих новонабављених књига по научним областима и по студијским групама.

Једна од јединица Филозофског факултета у Нишу јесте и Издавачки центар који, на страници https://izdanja.filfak.ni.ac.rs/, нуди преглед и списак издања Филозофског факултета у Нишу по категоријама: часописи, монографије, уџбеници, зборници. Правилник о издавачкој делатности и Правилник о монографијама и уџбеницима доступни су на интернет-порталу Филозофског факултета у Нишу: https://drive.google.com/drive/folders/1tTkwOWoxGfpi7jex4OUByrakk39skkVY.

Што се тиче информатичких ресурса, Рачунарски центар, који ради у оквиру Филозофског факултета у Нишу, и упошљава два стручна лица, задужен је да обезбеђује функционисање локалне рачунарске мреже. Интернет-страница Рачунарској центра на порталу Филозофског факултета у Нишу следећа је: https://www.filfak.ni.ac.rs/organizacija/racunarski-centar. Запослени у Рачунарском центру одржавају и сервисирају рачунарску и комуникациону опрему Факултета, одржавају сервер и интернет-портал, и учествују у развоју апликативног софтвера и у континуираној едукацији у области ИТ. Студентима, наставницима и сарадницима на располагању је рачунарска опрема у свакој учионици и у амфитеатрима, а који су опремљени за мултимедијалну наставу. Наставничке канцеларије такође су опремљене рачунарима. Постоји и посебна рачунарска учионица намењена на наставне и ваннаставне активности. Студентима Факултета је омогућено да користе рачунарску учионицу з аваннаставне активности током радне седмице у терминима када се не изводи редовна настава, а у складу с усвојеним Правилником о коришћењу рачунарске учионице. Студенти, као и сви запослени, поседују своје електронске адресе за службену комуникацију унутар Факултета, и оне су везане за платформу Gmail. Исто тако, за сваки наставни предмет активна је и Гугл-учионица која служи за наставну интеракцију између студената и наставника, садржи неопходан наставни материјал, задатке и обавештења у вези са семестарским активностима.

SWOT анализа

+++ високо значајно; ++ средње значајно; + мало значајно; 0 без значајности

Предности	Слабости
1. Књишки фонд у Библиотеци се периодично допуњује по позиву стручног кадра у Библиотеци упућеном департманима да доставе листу потребних уџбеника и наставних приручника. +++ 2. Рачунарски центар прати све иновације у области интернета и дигиталних медија и све наставно студијске просторије на Факултету су опремљене квалитетно рачунарском опремом . +++	1. Мањак финансијских средстава да се значајније допуни библиотечки фонд најновијим иностраним уџбеницима и приручницима за студијски програм руског језика и књижевности. 2. Штампање својих научних монографија и универзитетских уџбеника а чији је званични издавач Филозофски факултет у Нишу финансирају сами наставници који су аутори монографија и уџбеника. ++.

Могућности	Опасности
1. Настојати обезбедити пројектна средстава за већу набавку најновијих уџбеника и приручника на руском језику. ++ 2. Едуковати студенте да самостално претражују Библиотеку и да стручно налазе изворе на интернету. +++	1. Ако се студенти ослоне на то да су наставници обавезни да наставно приручни материјал обезбеде електронски у Гугл-учионици, тиме се они пасивизирају и ускраћује им се истраживачко осамостаљивање и оспособљеност да користе Библиотеку. ++

Предлог мера и активности за унапређење квалитета Стандарда 9:

Стандард 9, прописан законским одредбама у евалуацији и самоевалуацији испуњава тражене одредбе када је у питању квалитет уџбеника, литературе, библиотечких и информатичких ресурса. Међутим, проблем је у томе што су могућности да Факултет добавља најновије уџбенике и приручнике ограничене и ваљало би изнаћи начине преко пројеката и спонзорисања да се добави најактуелнија приручна литература. Ваљало би проширити капацитет места у читаоници како би већи број студената могао да је користи.

Показатељи и прилози за Стандард 9:

Прилог 9.1. Правилник о уџбеницима Универзитета у Нишу

Прилог 9.1.б. Правилник о издавачкој делатности Филозофског факултета

Прилог 9.2. Списак уџбеника и монографија чији су аутори наставници запослени на високошколској установи (са редним бројевима)

Прилог 9.3. Однос броја уџбеника и монографија (заједно) чији су аутори наставници запослени на установи са бројем наставника на установи

Табела 9.1. Број и врста библиотечких јединица у високошколској установи

Табела 9.2. Попис информатичких ресурса

Стандард 10: Квалитет управљања високошколском установом и квалитет ненаставне подршке

Квалитет управљања Филозофским факултетом обезбеђује се кроз систематичан и континуиран рад Центра за унапређење квалитета, који делује у складу са институционалним актима и стратегијом развоја установе (https://kvalitet.filfak.ni.ac.rs). Центар је организациона јединица Факултета надлежна за планирање, праћење, вредновање и унапређивање квалитета студијских програма, наставног процеса и научноистраживачког рада. Његов састав је интердисциплинаран и обухвата по једног наставника са свих 12 департмана, једног представника Центра за стране језике, 2 представника ненаставног особља и 4 представника студената. Чланове Центра, на предлог департмана, секретаријата и студентског парламента, именује Наставно-научно веће. Руководилац Центра је др Иван Николић, доцент. Члан Центра са Департмана за руски језик и књижевност је проф. др Велимир Илић.

Организациона структура Филозофског факултета Универзитета у Нишу заснива се на одредбама Статута Факултета, Закона о високом образовању, Статута Универзитета у Нишу, као и других општих аката који регулишу рад установе. Као највиши правни акт Факултета, Статут прецизно дефинише надлежности, делокруг рада и међусобне односе органа управљања, пословођења и стручних тела.

Статут Филозофског факултета уређује органе факултета:

1. Орган управљања – Савет факултета,
2. Орган пословођења – Декан факултета
3. Стручни органи – Већа факултета (Наставно-научно веће, Изборно веће, Веће докторских студија, Веће департмана, Веће Центра за стране језике, Веће Центра за образовање наставника, Веће Центра за професионално усавршавање, Веће Центра за унапређење квалитета),

4. Студентски парламент,
5. Савет послодаваца.

Орган управљања је Савет факултета, који броји 27 чланова. Савет чини (https://www.filfak.ni.ac.rs/fakultet/savet):

- 15 представника Факултета, које бира Наставно-научно веће Факултета: 12 представника департмана (по један представник са сваког департмана), један представник Центра за стране језике и 2 представника ненаставног особља;
- 4 представника Студентског парламента Факултета;
- 8 представника оснивача.

Функцију органа пословођења на Филозофском факултету обавља декан, док руководећу структуру, поред декана, чине и четири продекана задужена за поједине области деловања: наставу, научноистраживачки рад, финансије и међународну сарадњу (https://www.filfak.ni.ac.rs/fakultet/rukovodstvo).

Стручни органи Факултета су: Наставно-научно веће, Изборно веће, Веће докторских студија, Веће департмана, Веће центра за стране језике, Веће центра за научноистраживачки рад, Веће центра за образовање наставника, Веће Центра за савремена филолошка проучавања младих истраживача, Веће Центра за српски као страни, нематерњи и завичајни језик, Веће Центра за професионално усавршавање, Веће Центра за унапређење квалитета, Веће Центра за превођење, Веће центра за социјалну инклузију и решавање конфликата, Веће Центра Конфуције, Веће Франкофоног центра.

Наставно-научно веће Факултета чине сви наставници који су у радном односу на Факултету са пуним радним временом, као и представници студената које, у складу са Законом, бира Студентски парламент (https://www.filfak.ni.ac.rs/fakultet/nastavno naucno-vece). Представници студената учествују у расправљању и одлучивању о питањима од значаја за студенте (посебно оним која се односе на осигурање квалитета наставе, правила студија, план рада, календар рада, уписну политику факултета, реформу студијских програма, анализу ефикасности студирања и утврђивање броја ЕСПБ бодова, измена и допуна Статута, предлагање кандидата за орган пословођења и предлагање финансијског плана Факултета), и тада они улазе у састав укупног броја чланова Наставно-научног већа Факултета.

Изборно веће Факултета чине сви наставници који су у радном односу на Факултету са пуним радним временом (https://www.filfak.ni.ac.rs/fakultet/izborno-vece).

Веће департмана чине сви наставници у радном односу на Факултету који су распоређени у оквиру одређеног департмана (https://www.filfak.ni.ac.rs/nastavno-osoblje). Радом већа руководи управник департмана, а надлежности су дефинисане

Статутом и Пословником о раду Већа департмана и Већа центара. Делокруг рада обухвата припрему и предлагање студијских програма, планирање наставног оптерећења наставника и сарадника, предлагање програма стручног усавршавања и научних истраживања, иницирање издавачке делатности, као и предлагање представника у органима Факултета и Универзитета. Веће департмана такође учествује у процедурама избора наставника и сарадника, кроз предлагање чланова комисија и давање стручних мишљења. Филозофски факултет има дванаест департмана: Департман за филозофију, Департман за историју, Департман за психологију, Департман за педагогију, Департман за социологију, Департман за социјалну политику и социјални рад, Департман за комуникологију и новинарство, Департман за србистику, Департман за англистику, Департман за руски језик и књижевност, Департман за француски језик и књижевност и Департман за немачки језик и књижевност. Структура департмана подудара се са структуром научноистраживачких усмерења. Осим департмана, у реализацији наставе учествује и Центар за стране језике.

Департман за руски језик и књижевност (https://www.filfak.ni.ac.rs/organizacija/departmani/ruski) активно учествује у раду свих релевантних органа Факултета. Управник департмана је проф. др Јелена Лепојевић, ванредни професор. Организациону јединицу чини укупно 5 наставника (https://www.filfak.ni.ac.rs/nastavno osoblje/ ruski), и то: један редовни професор (проф. др Дејан Марковић), три ванредна професора (проф. др Велимир Илић, проф. др Јелена Лепојевић и проф. др Виолта Џонић) и један доцент (доц. др Ненад Благојевић). У наставном процесу ангажована су и три сарадника: један лектор (др Олга Благојевић) и два асистента (мср Емилија Николић, мср Милица Ђорђевић).

Делокруг активности департмана обухвата, поред организације наставе, и израду и унапређивање студијских програма на свим нивоима студија (ОАС руског језика и књижевности, МАС руског језика и књижевности, МАС превођења и ДАС страних филологија). Веће припрема предлоге студијских програма за Наставно-научно веће, дефинише планове сталног стручног усавршавања и програме научних истраживања, предлаже мере подршке успешним и даровитим студентима, анализира извештаје о научноистраживачком раду, као и резултате студената. У његовој надлежности су и предлагање научних пројеката, организација научних скупова, иницирање издавачке делатности, као и предлагање ангажовања истакнутих домаћих и страних стручњака. Поред тога, Веће департмана учествује у поступцима избора наставника и сарадника кроз предлагање комисија, давање мишљења о кандидатима и сагласности на извештаје комисија, као и у процесима који се односе на еквиваленцију студијских програма, признавање испита и утврђивање броја ЕСПБ бодова. Такође, учествује у избору представника у органима Факултета и Универзитета и у делегирању наставника и сарадника у стручна тела и удружења. Све наведене активности реализују се у складу са Статутом и Пословником о раду већа департмана и центара.

Филозофски факултет у Нишу систематски прати и вреднује организацију и управљање Департмана за руски језик и књижевност, као и рад управника, и на основу тога предузима мере за унапређење њиховог функционисања. Посебна пажња посвећује се праћењу односа наставног кадра према студентима и њиховој мотивацији у наставном процесу. Истовремено, Факултет обезбеђује услове за запошљавање и напредовање наставног кадра, прати квалитет рада управљачких структура, стручних служби и ненаставног особља и омогућава да њихов рад буде предмет евалуације од стране наставника.

У остваривању наставног процеса и реализацији студијског програма МАС руског језика и књижевности учествују и друге организационе јединице Факултета. Организационе јединице, попут других департмана, обезбеђују наставнике за поједине општеобразовне, односно стручно-апликативне педагошко-психолошке предмете.

Веће Центра за стране језике чине наставници страних језика ангажовани на нематичним департманима који су у радном односу на Факултету (https://www.filfak.ni.ac.rs/organizacija/centar-za-strane-jezike). Центар за стране језике обезбеђује наставу страних језика на нематичним департманима, тако и наставу других страних језика на Департману за руски језик и књижевност.

Ненаставне службе, посебно Служба за наставу и студентска питања и Рачунарски центар, пружају неопходну административну и техничку подршку.

Ненаставна подршка студентима организована је кроз више специјализованих служби, које обезбеђују административну, саветодавну и техничку подршку. *Канцеларија за развој каријере и подршку студентима* пружа подршку студентима у планирању каријере, развоју компетенција и повезивању са тржиштем рада, као и подршку страним студентима који бораве на Факултету у оквиру Erasmus+ и осталих програма. *Канцеларија за међународну и међуинституционалну сарадњу* информише студенте о могућностима академске мобилности и пружа стручну и административну помоћ у процесу пријављивања на међународне конкурсе. Поред тога, *Служба за наставу и студентска питања* обезбеђује административну подршку у вези са статусним и студијским питањима, док *Рачунарски центар* обезбеђује неопходну техничку инфраструктуру и ИТ подршку.

Студентски парламент представља орган Факултета који омогућава активно учешће студената у његовом раду, при чему студенти посредством овог тела остварују своја права и заступају своје интересе на нивоу установе.

Савет послодаваца представља саветодавно тело Факултета чији је циљ унапређивање сарадње и усклађивање студијских програма са потребама тржишта рада. Овај орган има пет чланова: једног именује Привредна комора Србије, једног

Национална служба за запошљавање, док преостала три члана именује декан Факултета.

Организационе јединице за стручне послове чине Секретаријат факултета: Служба за наставу и студентска питања, Служба за опште и правне послове, Финансијска служба и Техничка служба.

Квалитет управљања и ненаставне подршке на Филозофском факултету уређен је *Правилником о стандардима и поступцима за обезбеђење квалитета*. Овим актом прописани су механизми обезбеђивања квалитета у области управљања, који обухватају континуирано праћење, контролу и извештавање о раду запослених у факултетским службама, редовну евалуацију рада органа пословођења и стручних служби, примену подстицајних и корективних мера, као и унапређивање компетенција наставног кадра и професионалних способности ненаставног особља. Овако организован систем управљања и подршке обезбеђује ефикасно функционисање Факултета, транспарентност у доношењу одлука и континуирано унапређивање квалитета наставе, научноистраживачког рада и услова студирања.

SWOT анализа:
+++ - високо значајно, ++ - средње значајно, + - мало значајно, 0 – без значајности

Предности	**Слабости**
1. Организација Филозофског факултета јасно је дефинисана Статутом, Законом о високом образовању и другим релевантним актима +++ 2. Јасно дефинисана подела надлежности између органа управљања, пословођења и стручних органа +++ 3. Надлежности Департмана за руски језик и књижевност одређене су релевантним актима установе (Статутом) +++ 4. Правилником о стандардима и поступцима за обезбеђење квалитета Филозофског факултета прописани су начини обезбеђења квалитета управљања и ненаставне подршке на целом Филозофском факултету у Нишу, укључујући и Департман за руски језик и књижевност +++	1. Комплексна организациона структура са великим бројем органа може успорити процес доношења ++ 2. Неуједначен степен ангажованости свих актера у процесима осигурања квалитета ++ 3. Недовољно систематично праћење ефеката рада Савета послодаваца + 4. Повећан обим административних обавеза у стручним службама, нарочито у сегменту вођења и обраде студентске документације одлука ++

5. Висок степен координације између департмана и органа Факултета +++ 6. Континуирано праћење и унапређивање квалитета наставе и научноистраживачког рада +++ 7. Развијена је сарадња између студената и Канцеларије међународну сарадњу +++ 8. Развијена је сарадња између студената и Службе за наставу и студентска питања +++ 9. Развијена је сарадња и комуникација између студената и Канцеларије за развој каријере и подршку студентима +++ 10. Постојање Савета послодаваца као механизма повезивања са тржиштем рада ++ 11. Департман има своје представнике у свим већима Факултета ++	

Могућности	**Опасности**
1. Јачање сарадње са привредом и јавним сектором кроз рад Савета послодаваца ++ 2. Развој alumni мреже и праћење каријерног пута дипломираних студената ++ 3. Проширење међународне сарадње и мобилности +++ 4. Јачање сарадње са сродним филолошким студијским програмима ++ 5. Континуирана едукација наставног и ненаставног особља у области управљања квалитетом ++	1. Ограничена финансијска средства у систему високог образовања +++ 2. Недовољна системска повезаност високог образовања и тржишта рада ++ 3. Учестале нормативне промене које могу утицати на стабилност управљања ++

Предлог мера и активности за унапређење квалитета стандарда 10:

- Квалитет ненаставне подршке студентима може се додатно унапредити кроз његово прилагођавање специфичним потребама студената, са посебним фокусом на осетљиве групе, укључујући студенте са инвалидитетом.

- Јачање сарадње са привредом и увођење систематског праћења препорука Савета послодаваца.

Показатељи и прилози за стандард 10:
Табела 10.1. Број ненаставних радника запослених са пуним или непуним радним временом у високошколској установи у оквиру одговарајућих организационих јединица

Прилог 10.1. Шематска организациона структура високошколске установе

Прилог 10.2. Анализа резултата анкете студената о процени квалитета рада органа управљања и рада стручних служби

Стандард 11: Простор и опрема

Филозофски факултет у Нишу обезбеђује адекватан простор и савремену опрему у складу са бројем студијских програма и студената. На располагању су учионице, амфитеатри, сале, рачунарске и специјализоване лабораторије, као и кабинети. Факултет има библиотеку са два дела – филолошким и филозофским – и две читаонице. Простор је опремљен информационим технологијама које омогућавају квалитетну наставу и научноистраживачки рад.

Укупна површина простора износи 7.618 м², са капацитетом од 4.960 места. Сопствена зграда факултета има 4.519,91 м², а са додатном мањом зградом у дворишту укупно 4.689,91 м². Због великог броја студената и нових програма, факултет користи и простор Универзитета у Нишу и Електронског факултета, чиме укупна површина за наставу и студентске активности достиже 5.906 м², са 4.466 места. Настава се одвија у 66 учионица и слушаоница (3.881 место), два амфитеатра (397 места), две сале (105 места), компјутерској лабораторији (86 места) и лабораторији психологије (5 места). За административне и наставничке потребе користи се 1.275 м², односно 187 места.

Факултет је опремљен модерним средствима за наставу и истраживање: интерактивним таблама, рачунарима, видео пројекторима и потпуном WiFi покривеношћу. Постоје три рачунарске учионице са 70 места, као и технологија за

видео конференције, која је посебно значајна за наставу на даљину и учешће у научним скуповима. Ова опрема је од велике користи филолошким департманима, укључујући и Департман за руски језик и књижевност.

Факултет сарађује и са Институтом Конфучије.

SWOT анализа:
+++ - високо значајно, ++ - средње значајно, + - мало значајно, 0 – без значајности

ПРЕДНОСТИ	СЛАБОСТИ
1. Просторни капацитети усклађени са бројем студената ++ 2. Савремена техничка и информатичка опрема у складу са потребама наставе и истраживања +++ 3. Одговарајућа техничко-технолошка опремљеност за наставу, научни рад и ненаставне службе +++	1. Обезбеђивање додатног простора ради још квалитетније наставе +++ 2. Честа недоступност учионица за самосталан рад студената због наставе ++

МОГУЋНОСТИ	ОПАСНОСТИ
1. Проширење простора након дефинитивног исељења Департмана за хемију +++ 2. Повећање капацитета изградњом новог објекта или надоградњом постојећег +++ 3. Развој наставе на даљину и електронског учења ++ 4. Унапређење информатичке опреме кроз међународне пројекте и услуге трећим лицима ++ 5. Оснивање преводилачког кабинета ++	1. Зависност од финансирања оснивача, што може утицати на квалитет простора и опреме ++ 2. Брзо застаревање ИКТ опреме, што захтева додатна средства ++ 3. Старост зграде и непредвидиви трошкови одржавања +++

Предлог мера за унапређење

Планирано је да се, поред већ започетих радова на реновирању зграде (кров, електричне и грејне инсталације, санитарни чворови), изграде и амфитеатри на

отвореном. Простор ће бити проширен након комплетног исељења Департмана за хемију.

Документација садржи три табеле:

Табела 11.1. Укупна површина у власништву и изнајмљени простор

Табела 11.2. Листа опреме која се користи у настави и истраживању

Табела 11.3. Наставно-научне и стручне базе

Стандард 13: Улога студената у самовредновању и провери квалитета

Незаобилазну улогу у унапређењу квалитета Департмана за руски језик и књижевност играју студенти. Њихов допринос у оквиру учешћа у студентским организацијама, као што су Студентски парламент и Савез студената Филозофског факултета чини веома важан сегмент функционисања установе. Осим тога, Филозофски факултет омогућио је студентима да своје наставно искуство пренесу млађим колегама у оквиру програма Студент-ментор и тиме побољшају квалитет наставе. Студенти су активни учесници органа Факултета, а осим тога учествују и у континуираном анкетирању о квалитету рада Департмана и самог Факултета које има за циљ унапређење квалитета наставног процеса.

Опис

Улога студената у унапређењу квалитета Департмана за руски језик и књижевност изражена је у великој мери, чему доприноси уважавање њиховог критичког мишљења у процени рада Департмана и високошколске установе каква је Филозофски факултет. У складу са потребама и сугестијама студената Департман у сарадњи са Факултетом предузима све потребне мере ради унапређења наставе и наставних метода, подстицања равноправности, обогаћивања ваннаставних активности.

Евалуација квалитета студирања спроводи се кроз формалне и неформалне механизме. Формални вид обухвата редовне семестралне студентске анкете, док се неформална повратна информација остварује кроз непосредну комуникацију студената са наставницима и сарадницима. Студенти активно доприносе унапређењу квалитета и кроз рад студентских организација, као и кроз процену наставе, педагошког рада наставног кадра, доступности литературе и ефикасности факултетских служби.

Процес анкетирања организује Центар за унапређење квалитета, док представници студената учествују у раду Наставно-научног већа и Савета факултета, где заступају интересе студената. Представници Студентског парламента укључени су и у надзор над регуларношћу и анонимношћу анкетног процеса, као и у анализу добијених резултата.

Процена квалитета наставе по предметима обухвата више кључних аспеката: организацију и квалитет наставе, примену наставних метода, начин оцењивања, квалитет наставних материјала и ниво подршке студентима.

Извештај о самовредновању за школску 2024/2025. годину јавно је доступан на овој адреси.

Филозофски факултет је у сарадњи са наставницима из области психологије, социологије и лингвистике основао Тим за први одговор и превенцију насиља који настоји да студентима пружи помоћ уколико им је потребна и да их едукује.

SWOT анализа:
+++ – високо значајно, ++ – средње значајно, + – мало значајно, 0 – без значајности

Предности	**Слабости**
1. Студенти Департмана активно учествују у раду кључних факултетских тела, укључујући Наставно-научно веће, Савет факултета и Центар за унапређење квалитета, чиме дају значајан допринос процесима обезбеђивања квалитета.+++ 2. Успостављено је и онлајн анкетирање, које омогућава ефикасније прикупљање мишљења студената.+++ 3. Студентски парламент, у сарадњи са Центром за унапређење квалитета, спроводи редовну евалуацију наставе, литературе, рада наставног особља и факултетских служби.+++ 4. Поред формалних механизама, студенти своје ставове о квалитету наставе и студија износе и кроз директну комуникацију са наставницима и сарадницима, што представља додатни извор повратних информација и	1. Део студената није довољно укључен у активности које доприносе побољшању наставних и ваннаставних садржаја на Департману.++ 2. Код појединих студената присутан је недостатак мотивације за учешће у раду органа Департмана и Факултета, што може бити условљено страхом од могућих последица изношења критичког мишљења у присуству наставника и сарадника који их оцењују.++ 3. Додатни изазов представља обавезно учешће у онлајн анкетирању као услов за пријаву испита, што код дела студената може изазвати незадовољство.++

доприноси континуираном унапређењу рада Департмана.+++	

Могућности	**Опасности**
1. Потребно је даље унапређивати сарадњу између Студентског парламента и Центра за унапређење квалитета, како би се оснажили механизми за праћење и унапређење квалитета наставе и рада Департмана.++ 2. Посебан акценат треба ставити на подстицање представника студената на активније учешће у процесима праћења и контроле квалитета, као и на јачање њихове улоге у доношењу одлука.+++ 3. Важно је охрабрити шири круг студената Департмана да се активније укључе у рад Студентског парламента и других факултетских тела, чиме би се допринело већој заступљености студентских интереса и даљем унапређењу квалитета рада установе.+++ 4. Јачање система комуникације и информисања студената о организационим и академским питањима.++	1. Потенцијални изазов представља ризик од пасивизације Студентског парламента услед смене генерација и укључивања нових чланова, што може утицати на континуитет активности.++ 2. Код дела студената уочава се недостатак поверења у ефикасност процеса самовредновања, односно сумња да ће њихови предлози бити уважени и довести до конкретних промена.++ 3. Поред тога, приметан је и мањак иницијативе студената за активно укључивање у процесе унапређења квалитета Департмана и Факултета, што указује на потребу за додатним мотивисањем и оснаживањем студентске заједнице.++

Предлог мера и активности за унапређење квалитета стандарда 13:

Департман за руски језик и књижевност усмерен је на подизање свести студената о значају система обезбеђивања и унапређења квалитета. Посебан акценат ставља се на подстицање студената да слободно изражавају критичке ставове о настави, раду наставника и сарадника, начинима оцењивања, обиму и квалитету градива, као и доступности литературе, у циљу свеобухватног унапређења студирања. Такође, предвиђено је унапређење видљивости активности Студентског парламента, укључујући и учешће студената Департмана, како би се додатно оснажила њихова улога у процесима обезбеђивања квалитета. Посебно је важно јасно истицати значај активног учешћа студената у процесима који се односе на квалитет наставног процеса.

Показатељи и прилози за стандард 13:

Прилог 13.1. Документација која потврђује учешће студената у самовредновању и провери квалитета

Стандард 14

Систематско праћење и периодична провера квалитета

Филозофски факултет у Нишу континуирано и систематски прикупља потребне информације о обезбеђењу квалитета и врши периодичне провере у свим областима обезбеђења квалитета на свим департманима. Тај процес подразумева и праћење и контролу квалитета Департмана за руски језик и књижевност која се спроводи редовно и систематично путем самовредновања и спољашњом провером квалитета, а предвиђена је Правилницима Филозофског факултета у Нишу.

Опис

Центар за унапређење квалитета обавља прикупљање информација о обезбеђењу квалитета и врши периодичне провере у свим областима обезбеђења квалитета Филозофског факултета у Нишу. Центар за унапређење квалитета је стручно и саветодавно тело формирано у складу са Статутом Факултета и на основу стратешког плана развоја. Циљ је да се све активности из области високог образовања, научноистраживачког и научностручног рада на Факултету прате, усавршавају и приближавају највишим стандардима академских заједница у националним и светским оквирима. Субјекте обезбеђења и унапређења квалитета чине наставници, сарадници, студенти и ненаставно особље Факултета, а ту спадају управа Факултета (декан и продекани), Студентски парламент као и стручни органи и тела Факултета: Наставно-научно веће, Комисија за унапређење квалитета и Савет факултета.

Ради што боље ефикасности у континуираном праћењу, периодичној провери, обезбеђењу, развоју и унапређењу квалитета формирана је Комисија за унапређење квалитета. У надлежност ове комисије спада праћење, контрола, развој и унапређење квалитета Департмана за руски језик и књижевност као једне од организационих јединица Филозофског факултета у Нишу. Комисија образује три радне групе: (1) Радну групу за анализу успешности и ефикасности студирања која континуирано прати успех студената на студијама, (2) Радну групу за осигурање квалитета наставе која проверава квалитет у свим дефинисаним областима обезбеђења квалитета наставе, (3) Радну групу за праћење и унапређење квалитета научноистраживачког рада која прати и анализира научноистраживачки рад наставника, сарадника и студената и прикупља податке о научним публикацијама.

Филозофски факултет обезбеђује адкеватне услове и ваљану инфраструктуру како би се подаци потребни за оцену квалитета на Департману редовно прикупљали

и систематски обрађивали. Поврх тога, утврђене су посебне методе и индикатори за праћење и вредновање квалитета за сваку област обезбеђења квалитета, као и посебан систем подстицајних и корективних мера како би се обезбедио адекватни ниво квалитета како на Департману тако и на самом Факултету.

Факултет обезбеђује редовну повратну информацију од послодаваца, представника Националне службе за запошљавање, бивших студената и других одговарајућих организација о компетенцијама дипломираних студената са Департмана за руски језик и књижевност. Департман додатно указује на значај комуникације и протока информација о тренутним захтевима тржишта рада и примењивости стечених компетенција током студија између свршених студената, актуелних студената, наставника и сараданика, а све у циљу праћења и побољшања рада наставника и сарадника, квалитета студијског програма и његовог усклађивања са потребама тржишта рада. Поред ближег повезивања садашњих и бивших студената, наставника и сарадника (поред контаката путем и-мејла и друштвених мрежа), Департман се залаже за оснивање Алумни клуба студената руског језика и књижевности Филозофског факултета у Нишу.

Податке потребне за упоређивање са страним високошколским установама у погледу квалитета обезбеђује матична високошколска установа остварујући разгранату мрежу међународне сарадње са европским и светским образовним установама. У случају Департмана за руски језик и књижевност, кроз богату сарадњу са универзитетима у Руској Федерацији обезбеђују се подаци потребни за упоређивање у погледу квалитета. Међународна и међуинституционална сарадња на Департману која подразумева мобилности студената. Департман остварује сарадњу са следећим факултетима и институтима у РФ: (1) Универзитет у Белгороду „В. Г. Шухов“ (Белгородский государственный технологический университет имени В. Г. Шухова), (2) Универзитет у Нижњем Новгороду „Н. И. Лобачевски“ (Нижегородский государственный университет имени Н. И. Лобачевского), (3), Кемеровски државни институт културе (Кемеровский государственный институт культуры (КемГИК).

Ови уговори сведоче о континуираној посвећености Департмана за руски језик и књижевност да непрекидним радом на обезбеђењу и унапређењу квалитета допринесе интеграцији Филозофског факултета и Универзитета у Нишу као својих матичних установа у европски образовни простор.

Студенти активно учествују у процесу периодичног самовредновања Департмана за руски језик и књижевност спровођењем анкета. Анкетирање се обавља након сваког семестра и то електронским путем приликом пријаве испита, а обавештење о анкетирању објављује се на интернет страници Факултета. Приступ анкети имају сви студенти одговарајућег нивоа студија који су по први пут уписали одређену годину студија, а који анкету лако могу попунити пратећи јасна упутства. Одзив студената по годинама студија на Департману за руски језик и књижевност је задовољавајући. Анкета се односи на вредновање квалитета наставног процеса по предметима на

сваком студијском програму, те обухвата: (1) исказе о квалитету наставе, (2) исказе о квалитету наставног материјала, (3) исказе о објективности оцењивања и (4) исказе о квалитету наставног особља – наставника и сарадника.

Резултати евалуације приказују се у Извештају о резултатима вредновања квалитета студијских програма и наставног процеса. Са резултатима самовредновања високошколска установа упознаје наставнике и сараднике Департмана путем катедре и стручних органа, студенте, преко студентских организација, најзад Комисију за акредитацију и проверу квалитета и јавност. Извештај о резултатима вредновања квалитета студијских програма и наставног процеса усваја Наставно-научно веће Филозофског факултета и Центар за унапређивање квалитета Универзитета у Нишу. Извештај о самовредновању објављује се на интернет страници Факултета чиме се обезбеђују јавни и транспарентни резултати спроведене студентске евалуације и целокупног процеса рада у оквиру систематског праћења и периодичне провере квалитета. Наставници и сарадници са Департмана имају увид у резултате евалуације, које могу искористити у циљу побољшања рада и прилагођавања програма.

Поред учествовања у описаном факултетском процесу самовредновања, на посебним седницама Департмана за руски језик и књижевност врши се интерно самовредновање. Испитују се резултати спроведене студентске евалуације, анализирају информације о обезбеђењу квалитета прикупљене из месечних или годишњих извештаја које редовно пишу наставници и сарадници, али и предлажу активности које могу допринети побољшању и унапређењу квалитета. У случају да резултати студентске евалуације указују на пад квалитета рада одређеног наставника или сарадника, управник Департмана сазива индивидуални састанак са тим чланом Департмана на коме анализира резултате анкете и указује на евентуалне пропусте у раду да би предложио начине за њихово превазилажење.

SWOT анализа:
+++ - високо значајно, ++ - средње значајно, + - мало значајно, 0 – без значајности

Предности	**Слабости**
* Постојање инфраструкуре за систематско праћење и обезбеђење квалитета кроз рад Центра за унапређење квалитета, Комисије за унапређивање квалитета и радних група +++ * Успостављен континуитет у самовредновању и реализацији процеса обезбеђења и унапређења квалитета +++	* Недовољан обим и квалитет повратних информација о компетенцијама свршених студената ++ * Одсуство квалитетних и благовремених повратних информација послодаваца о компетенцијама свршених студената ++ * Департман за руски језик и књижевност нема основан Алумни клуб +++

* Обезбеђена јавност резултата процене квалитета +++ * Успостављен online систем анкетирања студената +++ * Периодичност процеса прикупљања података о квалитету +++ * Омогућено је прикупљање података потребних за упоређивање са високошколским установама у Руској Федерацији у погледу квалитета кроз успостављање квалитетне међународне сарадње са три руска универзитета +++ *Департман је усмерен ка усаглашавању са стратегијом унапређења квалитета других престижних високошколских установа ++	

Предлог мера и активности за унапређење квалитета стандарда 14:

После детаљног увида у све описано, може се констатовати да је већина захтева стандарда 14 испуњена. Ипак, Департман за руски језик и књижевност ће се и даље залагати у поступку самовредновања, праћењу, одржавању и унапређењу квалитета и то: (1) проширивањем видова сарадње са универзитетима у Руској Федерацији као и европским славистичким центрима, (2) продубљивање сарадње са Федералном агенцијом за питања Заједнице Независних Држава, сународника у расејању и међународну друштвену сарадњу *Россотрудничество*, (3) стварањем погодне атмосфере за добијање квалитетних повратних информација о компетенцијама свршених студената, (4) стварањем услова и повољног амбијента за добијање квалитетних повратних информација од стране послодаваца о компетенцијама свршених студената, (5) оснивањем Алумног клуба студената са Департмана за руски језик и књижевност Филозофског факултета у Нишу.

Показатељи и прилози за стандард 14:

Прилог 14.1 Информације, извештаји и резултати презентовани на сајту високошколске установе о активностима које обезбеђују систематско праћење и

периодичну проверу квалитета у циљу одржавања и унапређења квалитета рада Департмана.

Прилог 14.2 Извод из Статута Факултета